

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра облікових технологій та бізнес-аналітики**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему «Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю»

здобувача вищої освіти II курсу, групи ОМУ-21-2,
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
освітньо-професійна програма «Управлінський облік та бізнес-аналітика»

підпис

Павлюк Крістіни Юріївни

Науковий керівник:

підпис

Красівський Володимир Миколайович
доктор економічних наук, професор

Керівник освітньо-професійної програми:

підпис

Титенко Лариса Василівна
кандидат економічних наук, доцент

Допущено до захисту за рішенням кафедри облікових технологій та бізнес-аналітики, протокол
№ 18» 01 20 23 р. № 8

підпис

Паянок Тетяна Миколаївна
кандидат економічних наук, доцент

Ірпінь – 2023

Реєстрація №

12
номер

23.01.23

дата

підпис фахівця кафедри

Результат
перевірки

до захисту, не
доопрацювання

30.12.22

дата

підпис, прізвище наукового керівника

Результат захисту

92
оцінка

03.02.2023

дата захисту

Голова комісії

підпис

Савчук В.К., д.е.н., професор

ініціали, прізвище

Члени комісії

підпис

Кравецький В.М., д.е.н., професор

ініціали, прізвище

підпис

Плянок Т.М., к.е.н., доцент

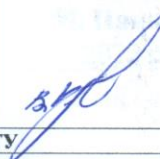
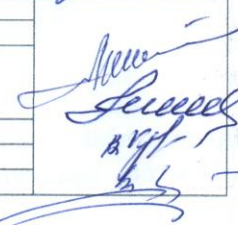
ініціали, прізвище

підпис

Титенко Л.В., к.е.н., доцент

ініціали, прізвище

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії, членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	25		
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	10		
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	45		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	7		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	47		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	92		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
92	A	5	03.01.2023	Савчук В.К., д.е.н., професор Краєвський В.М., д.е.н., професор Гадюк Т.М., к.е.н., доцент Титенко А.В., к.е.н., доцент Остапенко Я.В., к.е.н., доцент

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	3 (задовільно)
35-49	FX	2 (незадовільно)

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет податкової справи, обліку та аудиту

Кафедра облікових технологій та бізнес-аналітики

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітньо-професійна програма: «Управлінський облік та бізнес-аналітика»

Затверджую

Завідувач кафедри

Т.М. Паянок

«16»

09

2022 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу здобувачу вищої освіти

Павлюк Крістини Юрївни

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю», затверджена наказом ректора від «31» 09 2022 № 146

2. Строк здачі закінченої роботи: «30» 12 20 22 р.

3. Цільова установка (мета роботи): теоретичне обґрунтування та практичне застосування інструментарію обліково-аналітичного забезпечення в управлінні інвестиційною діяльністю підприємства.

Об'єкт дослідження: процес обліку та аналізу інвестиційної діяльності на бізнесному підприємстві.

Предмет дослідження: сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів пов'язаних з обліком та аналізом інвестиційної діяльності.

4. Вихідні дані до роботи: монографії, дисертаційні дослідження, наукові статті, публікації із зазначеної тематики.

5. Перелік графічного матеріалу: 14 таблиць, 13 рисунків, 5 формул, 12 додатків. Список використаних джерел складається з 49 найменування.

6. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом):

- теоретичні основи обліку інвестиційної діяльності підприємств
- класифікація інвестицій, їх роль та значення в системі інвестиційної діяльності підприємств
- огляд нормативно-правової бази державного управління інвестиційною діяльністю та визначення шляхів її активізації
- методика бухгалтерського відображення інвестиційної діяльності підприємств
- організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Чумак»

- облікове відображення фінансових інвестицій у системі бухгалтерського обліку
- розкриття інформації про інвестиційну діяльність у звітності підприємства як передумова аудиту та аналізу
- фінансовий аналіз ефективності діяльності ПрАТ «Чумак» як основа проведення інвестиційної діяльності
- аудит інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання

7. Календарний план виконання роботи:

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи	16.09.2021-30.10.2021	16.09.2021
2	Підготовка розділу роботи та подання його керівнику		
2.1	перший розділ	02.11.2021-23.05.2022	01.02.2022
2.2	другий розділ	24.05.2022-24.10.2022	24.05.2022
2.3	третій розділ	27.10.2022-25.12.2022	28.10.2022
2.4	вступ і висновки	19.12.2022-25.12.2022	19.12.2022
3	Попередній захист роботи	30.12.2022	30.12.2022
4	Отримання відгуку керівника роботи	24.01.2023	24.01.2023
5	Отримання зовнішньої рецензії	24.01.2023-25.01.2023	24.01.2023
6	Допуск до захисту завідувача кафедри	30.12.2022	30.12.2022
7	Захист кваліфікаційної роботи	03.02.2023	04.02.2023

8. Дата видачі завдання: «16» 09 2022 р.

9. Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

В.М.Краєвський
ініціали, прізвище

10. Керівник освітньо-професійної програми

(підпис)

Л.В.Титенко
ініціали, прізвище

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти

(підпис)

К.Ю.Павленко
ініціали, прізвище

АНОТАЦІЯ
на кваліфікаційну роботу
на тему: «Обліково-аналітичне забезпечення управління інвестиційною діяльністю»

Метою роботи є теоретичне обґрунтування сутності та розмежуванні понять “інвестиції”, “інвестиційна діяльність” та “інвестиційний процес”, дослідженні науково-методичних підходів до обліку і аналізу капітальних та фінансових інвестицій.

Завданнями роботи є: дослідити економічну сутність поняття “інвестиції”; здійснити класифікацію інвестицій, визначити їх роль та значення в системі інвестиційної діяльності підприємств; провести огляд нормативно-правової бази державного управління інвестиційною діяльністю та визначення шляхів її активізації; розглянути організаційні аспекти процесу інвестиційної діяльності та способи їх оцінки в бухгалтерському обліку; дослідити облікове відображення капітальних та фінансових інвестицій; дослідити систему аналітичних показників для проведення аналізу інвестиційної діяльності та визначити ефективні методи управління інвестиційними ризиками підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів пов’язаних з обліком та аналізом інвестиційної діяльності.

Об’єктом є процес обліку та аналізу інвестиційної діяльності на базисному підприємстві.

Базою дослідження виступає ПрАТ "Чумак".

За результатами дослідження сформульовані пропозиції щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління інвестиційною діяльністю підприємства. Запропоновано включити до наказу про облікову політику елементи, які забезпечать формування більш аналітичної інформації щодо обліку інвестицій; розроблено робочі документи аудитора щодо перевірки документального оформлення господарських операцій що характеризують інвестиційну діяльність.

Одержані результати можуть бути використані при організації обліку ПрАТ "Чумак".

Робота містить 70 сторінок, 14 таблиць, 13 рисунків, 5 формул, 12 додатків. Список використаних джерел складається з 49 найменування.

Ключові слова: інвестиції, облік інвестицій, методика та організація обліку інвестиційної діяльності, аудит інвестицій.

Рік виконання кваліфікаційної роботи 2021-2022 рр.

Рік захисту роботи 2023 р.

ANNOTATION
for qualifying work
on the topic: "Accounting and analytical support for the management of
investment activities"

The purpose of the work is the theoretical substantiation of the essence and demarcation of the concepts of "investment", "investment activity" and "investment process", the study of scientific and methodological approaches to the accounting and analysis of capital and financial investments.

The tasks of the work are: to investigate the economic essence of the concept of "investment"; classify investments, determine their role and significance in the system of investment activity of enterprises; conduct a review of the legal framework of the state management of investment activities and determine the ways of its activation; consider the organizational aspects of the process of investment activity and methods of their assessment in accounting; to investigate the accounting display of capital and financial investments; to investigate the system of analytical indicators for the analysis of investment activities and to determine effective methods of managing the enterprise's investment risks.

The subject of the research is a set of theoretical, methodical and practical aspects related to accounting and analysis of investment activities.

The object is the process of accounting and analysis of investment activity at the base enterprise.

Chumak PrJSC serves as the basis of the research.

Based on the results of the study, proposals were formulated for improving the accounting and analytical support for the management of the enterprise's investment activities. It is proposed to include in the order on the accounting policy elements that will ensure the formation of more analytical information regarding the accounting of investments; the working documents of the auditor were developed regarding the verification of the documentation of economic transactions characterizing investment activity.

The obtained results can be used in the organization of accounting of PJSC "Chumak".

The work contains 70 pages, 14 tables, 13 figures, 5 formulas, 12 appendices. The list of used sources consists of 49 titles.

Keywords: investments, accounting of investments, method and organization of cost accounting of motor transport enterprises, audit of services.

The year of performance of qualification work is 2021-2022.

The year of job protection is 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	9
1.1. Економічний зміст категорії «інвестиційна діяльність» як об'єкта обліку та її характеристика в умовах трансформаційної економіки	9
1.2. Класифікація інвестицій, їх роль та значення в системі інвестиційної діяльності підприємств	14
1.3. Огляд нормативно-правової бази державного управління інвестиційною діяльністю та визначення шляхів її активізації	21
РОЗДІЛ 2 МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В ПРАТ «ЧУМАК»	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Чумак»	27
2.2. Облікове відображення фінансових інвестицій у системі бухгалтерського обліку	34
2.3. Особливості інвестування в акції як особливого виду фінансових інвестицій	42
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	53
3.1. Розкриття інформації про інвестиційну діяльність у звітності підприємства як передумова аудиту та аналізу	53
3.2. Фінансовий аналіз ефективності діяльності ПрАТ «Чумак» як основа для проведення інвестиційної діяльності	58
3.3. Аудит інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання	64
ВИСНОВКИ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ	75

ВСТУП

Актуальність теми дослідження В сучасних умовах вітчизняні підприємства орієнтують свою діяльність на підвищення конкурентоспроможності продукції, посилення ринкових позицій за рахунок інвестиційно-інноваційного напрямку економічного розвитку. Помітно зростає інтерес до управління процесом формування прибутків та використання інвестиційних ресурсів в напрямку реалізації інвестиційно-інноваційних проектів та програм, які є основним джерелом фінансового благополуччя й подальшого розвитку суб'єктів господарювання. Разом з тим ставляться нові вимоги до інформації, необхідної для такого управління, що забезпечується сучасною системою бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Реформування вітчизняної нормативно-правової бази у сфері обліку зумовлює необхідність по-новому оцінити методичні принципи й прийоми щодо формування витрат і доходів від інвестиційної діяльності, застосування інновацій на підприємствах, процесу розподілу прибутку за напрямками, що в сучасних умовах мають пріоритетне значення. Помітно підсилилася потреба в більш глибокому і реалістичному з позицій практичної дійсності розробленні методологічних питань формування й використання інвестиційних ресурсів, і зокрема, капіталу підприємства.

Питання, пов'язані з вирішенням організаційно-методичних проблем обліку інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств, все ще не знайшли широкого висвітлення у навчальній та методичній літературі. Результати досліджень щодо конкретизації питань організації та методики обліку доходів та витрат інвестиційної діяльності, її виокремлення та порядок списання на фінансові результати потребують детального вивчення й уточнення.

Чимале місце посідають проблеми обліку та аналізу інвестиційної діяльності у дослідженнях провідних як вітчизняних, такі і зарубіжних науковців. Питанням теорії та методики бухгалтерського відображення інвестиційної діяльності досліджували у працях вчені України, серед яких

треба відзначити Ф.Ф. Бутинця, В.В. Бабича, С.Ф. Голова, О.О. Ємця, В.І. Єфіменка, Г.Г. Кірейцева, Я.Д. Крупку, Є.В. Мниха, А.А. Пересаду, О.М. Петрука, П.П. Німчинова, М.С. Пушкара, В.С. Рудницького, В.В. Сопко, Н. Ткаченко, М.Г. Чумаченко, В.Г. Швеця, О.Д. Шарапова, В.О. Шевчука, І.Г. Яремчука. Зарубіжними науковцями, які займалися проблемами інвестицій, необхідно відзначити М. Алексєєва, Х. Андерсона, Дж. Блейка, В.В. Бочарова, Глен А. Велша, М.Ф. Ван Бреда, Л. Гітмана, В.В. Ковальова, Б. Нідлза, Т. Сааті, Е.С. Хендріксена, Ч.Хонгрена, У. Шарпа, А.Д. Шеремета. Втім, напрями розгляду обліку і аналізу інвестиційної діяльності вивчені не повною мірою. Недостатнє опрацювання в науковій літературі досліджуваних питань, а також їх практична цінність зумовили обрання даної теми магістерської роботи.

Метою дослідження є теоретичне обґрунтування сутності та розмежуванні понять “інвестиції”, “інвестиційна діяльність” та “інвестиційний процес”, дослідженні науково-методичних підходів до обліку і аналізу капітальних та фінансових інвестицій.

Виконання поставленої мети передбачає постановлення та вирішення подальший головних **завдань**:

дослідити економічну сутність поняття “інвестиції”;

здійснити класифікацію інвестицій, визначити їх роль та значення в системі інвестиційної діяльності підприємств

провести огляд нормативно-правової бази державного управління інвестиційною діяльністю та визначення шляхів її активізації;

розглянути організаційні аспекти процесу інвестиційної діяльності та способи їх оцінки в бухгалтерському обліку;

дослідити облікове відображення капітальних та фінансових інвестицій;

дослідити систему аналітичних показників для проведення аналізу інвестиційної діяльності та визначити ефективні методи управління інвестиційними ризиками підприємства.

Об’єктом магістерської роботи є процес обліку та аналізу інвестиційної діяльності на базисному підприємстві - ПрАТ "Чумак".

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів пов'язаних з обліком та аналізом інвестиційної діяльності.

Методи дослідження. Методологічною базою дослідження є системний підхід до визначення економічної категорії «фінансові інвестиції» та процесу їх обліку та аналізу. Інформаційною базою вивчення є наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів з обліку та аналізу фінансових інвестицій, зокрема нормативні та законодавчі акти України, інструктивні матеріали, а також фінансова звітність ПрАТ "Чумак". Розв'язання поставлених завдань здобуто на підставі використання загальнонаукових методів, зокрема: наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу та синтезу, порівняння, вибіркового обстеження та групування та економіко-статистичних способів дослідження.

РОЗДІЛ І

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Економічний зміст категорії «інвестиційна діяльність» як об'єкта обліку та її характеристика в умовах трансформаційної економіки

Інвестування — це довгострокове вкладення економічних ресурсів з метою отримання вигоди у майбутньому. Інвестиційна діяльність вимагає відмови від використання певних ресурсів у теперішньому періоді за' ради отримання вигоди у майбутньому. Очікувані вигоди мають бути значними, оскільки вони повинні компенсувати інвестору відстрочку задоволення поточних потреб на термін, необхідний для реалізації інвестиційного проекту, а також ризик втрати вкладених ресурсів у випадку, якщо проект виявиться невдалим.

Термін «інвестиційна діяльність» увійшов у вітчизняний науково-практичний обіг з початком розбудови незалежної України, однак до теперішнього часу серед науковців і практиків відсутня єдність щодо тлумачення його сутності (табл. 1.1).

Таблиця 1.1.

Тлумачення терміну «інвестиційна діяльність»

Тлумачення терміну «інвестиційна діяльність»	Зміст
Про інвестиційну діяльність: Закон України, 18 вересня 1991 року, Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України [Інструкція]: Постанова Правління Національного банку України N 388 від 21.11.97 р. [1;2]	«Сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій» [1;2]
Звіт про рух грошових коштів: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 [3]	«Придбання та реалізація необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною грошових коштів» [3]
Про затвердження Інструкції про складання річного фінансового звіту банків України: Постанова Правління НБУ від 17.02.2009 [4]	«Придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів» [4]

Продовження таблиці 1.1.

Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Правління НБУ від 27.12.2007 N 480 [5]	«Придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів» [5]
Л.Гончаренко	«Процес вкладання інвестицій і здійснення практичних дій з метою отримання прибутку і/або досягнення іншого корисного ефекту» [6, с.10]
А.Пересада Т.Майорова	«Послідовна сукупність практичних дій суб'єктів (інвесторів та учасників) щодо здійснення інвестицій з метою одержання доходу або прибутку» [7;8]
В.Федоренко	«Комплекс заходів і дій фізичних і юридичних осіб, які вкладають власні кошти (у матеріальній, фінансовій або іншій майновій формі) з метою отримання прибутку» [9, с.14]

Джерело: сформовано автором за [1-9].

Як видно з даних таблиці, навіть у законодавчих актах відсутня єдність щодо визначення сутності інвестиційної діяльності. Найбільші відмінності у тлумаченнях терміну «інвестиційна діяльність» спостерігаються не тільки у кінцевій меті інвестування, але і у способах його здійснення. Найбільш вузьким є тлумачення інвестиційної діяльності як придбання та реалізації необоротних активів, а найбільш широким — як комплексу заходів, направлено на отримання прибутку.

Однак на сьогоднішній день інвестиційна діяльність — це вже не просто вкладання ресурсів з метою отримання прибутку, це важлива складова міжнародного руху капіталу, яка здатна прискорювати міграцію капіталу в одних сферах світового господарства і уповільнювати в інших. Варто зауважити, що мова йде не тільки про територіальний розподіл інвестиційних ресурсів, але і про галузевий. Спірним, на наш погляд, є «не віднесення до інвестиційних ресурсів грошових коштів та їх еквівалентів» [3]. На певних етапах свого кругообігу гроші виступають інвестиційним ресурсом, якщо їх вкладення приносить економічну вигоду.

Таким чином, інвестиційну діяльність можна визначити як комплекс практичних заходів держави, юридичних і фізичних осіб, направлений на ефективне розміщення інвестиційних ресурсів з метою отримання очікуваного

ефекту. У запропонованому тлумаченні сутності інвестиційної діяльності ми робимо акцент саме на розміщенні інвестиційних ресурсів та отримання очікуваного ефекту. Очікуваним ефектом не обов'язково може бути отримання прибутку, держава досить часто може виступати інвестором абсолютно не розраховуючи на прибуток у короткостроковій перспективі, коли вкладаються ресурси у наукові дослідження, будівництво об'єктів соціальної або природоохоронної інфраструктури тощо. Акцент саме на інвестиційних ресурсах необхідно зробити через неоднозначність визначення того, що саме є основою інвестиційної діяльності.

Таблиця 1.2.

Підходи до визначення сутності поняття «інвестиційні ресурси»

Автор	Визначення
О.Ворсовський	«Грошові кошти та цінні папери, які за певних внутрішніх і зовнішніх факторів інвестиційного середовища використовуються або можуть бути використані для досягнення цілей інвестиційної діяльності підприємств» [10]
А. Завгородній Г.Вознюк Т.Смовженко	«Усі види грошових та інших активів підприємства, які можуть бути використані для здійснення інвестиційної діяльності» [11]
Т.Майорова	«Фінансові, матеріальні, нематеріальні та трудові ресурси, які залучаються для здійснення вкладень в об'єкти інвестування» [8,с.258]
І.Бланк	«Всі форми капіталу, що залучає підприємство для здійснення вкладів в об'єкти реального та фінансового інвестування» [12]
І. Должанвський	«Сукупність фінансових ресурсів, які формуються підприємством для вирішення проблем, пов'язаних із процесами проектування, будівництва, розвитку суб'єктів підприємницької діяльності, тобто фінансують інвестиційну діяльність підприємства» [13, с.129]
В. Бард	«Цінності, що вкладаються в ті чи інші проекти з метою приросту багатства в тому чи іншому вигляді, починаючи від матеріально-речового та закінчуючи грошовим» [14, с.28-29]
Д. Старик	«Кошти у вигляді матеріальних та інтелектуальних цінностей, що вкладені у виробничу, підприємницьку та іншу діяльність з метою організації виробництва продукції, робіт і послуг та отримання прибутку» [15, с.5-8]

Джерело: сформовано автором за [10-15].

У загальному розумінні інвестиційні ресурси — це усі види грошових та інших активів, залучених для здійснення вкладень в об'єкти інвестування. Знову таки серед фахівців єдність у тлумаченні поняття «інвестиційні ресурси» відсутня (табл. 1.2).

На наш погляд, тлумачення сутності інвестиційних ресурсів не можна обмежувати тільки грошовими коштами, оскільки сама інвестиційна діяльність може передбачати використання вже наявних матеріальних та людських ресурсів. Також не доцільно, на наш погляд, розширювати тлумачення їх сутності до меж капіталу, оскільки капітал є ширшим поняттям, яке передбачає обов'язкове самозростання вар'тості.

Тому інвестиційні ресурси можна визначити як економічні ресурси, які вкладаються у розробку і реалізацію інвестиційних проектів з метою отримання очікуваного ефекту через певний проміжок часу.

Управління інвестиційною діяльністю має ґрунтуватися на оптимальному поєднанні вирішення поточних та стратегічних завдань розвитку національної економіки з урахуванням ступеня критичності розв'язуваних проблем та аналізу динаміки інвестиційної діяльності.

Негативним чинником розвитку інвестиційної діяльності є те, що підприємства не виводять з експлуатації фізично і морально застарілі основні фонди через нестачу фінансових ресурсів для відновлення основного капіталу. Така нестача зумовлена відсутністю власних коштів (більше половини підприємств у промисловості є збитковими) та недоступністю інших довгострокових джерел фінансування (зокрема, довгострокове банківське кредитування).

Досить часто підприємства практикують придбання необхідного обладнання на вторинному ринку (тобто такого, що вже було в експлуатації), такий шлях оновлення основного капіталу є дешевшим і, якщо замінити абсолютно зношене обладнання на нове неможливо саме через ціну, є практично єдиним. Однак навряд чи такий процес можна назвати оновленням — виробники такого обладнання продовжують цикл його використання і тим

самим збільшують етап отримання прибутку в результаті його реалізації, а підприємство отримує вже частково фізично зношені основні фонди і значно морально застарілі. Держава намагається виправити ситуацію, яка склалася у сфері фінансування інвестицій, про що свідчать базові принципи Концепції Державної програми розвитку інвестиційної діяльності.

Рис.1.1. Принципи реалізації інвестиційної діяльності в Україні

На наш погляд, не всі задекларовані у Концепції принципи можуть бути ефективно реалізовані най' ближчим часом. Наприклад, принцип збільшення частки внутрішніх (власних) коштів суб'єктів господарювання у фінансуванні інвестиційних проектів навряд чи буде реалізовано у найближчому майбутньому через дефіцитність фінансових ресурсів у підприємств та низький рівень їх прибутковості.

Аналіз інвестиційної діяльності як економічного явища показав, що вона є склад' ним, системним явищем, яке створює взаємозалежні зв'язки в усіх сферах економічного життя країни. Головними проблемами розвитку

інвестиційної діяльності на сьогоднішній день є недостатність внутрішнього інвестиційного потенціалу, що зумовлено дефіцитом фінансових ресурсів у підприємств, а також їх низькою рентабельністю, а подекуди і збитковістю. Нестача фінансових ресурсів завжди провокує потребу в пошуку альтернативних джерел залучення зовнішніх фінансових ресурсів як всередині держави (банківське кредитування, ринок цінних паперів), так і за її межами (іноземні інвестиції).

Інтенсивність інвестиційної діяльності тісно пов'язана із стабільністю фінансового сектора, адже нестабільність фінансових ринків є суттєвою перешкодою для притоку капіталу. Стабільність фінансового ринку залежить не тільки від макроекономічної кон'юнктури в цілому, але і від довіри населення до фінансового сектору та рівня його доходів. Адже дефіцит ресурсної бази банків багато у чому спровокований недостатнім обсягом довгострокових депозитів населення.

Результативність інвестиційної діяльності більшою мірою залежить від ефективності використання інвестиційних ресурсів безпосередньо в рамках кожного інвестиційного проекту. Безперечно, неможливо зі 100% ймовірністю прорахувати всі можливі ризики неотримання очікуваного ефекту, однак при розробці й реалізації інвестиційного проекту необхідно враховувати ступінь його узгодженості з державною інвестиційною політикою, можливістю диверсифікації ризиків та джерел фінансування, вибором надійних способів фінансування інвестицій.

1.2. Класифікація інвестицій, їх роль та значення в системі інвестиційної діяльності підприємств

Розмаїття терміну «інвестиції» у вітчизняній та зарубіжній літературі значною мірою пояснюється широтою сутнісних рис цієї доволі складної економічної категорії.

Проведений компаративний аналіз поняття «інвестиція» (таблиця 1.3.) виявив різноманітні підходи до трактування інвестицій, серед яких виділяють:

капіталоутворюючий, ресурсний та витратний (затратний).

Таблиця 1.3.

Підходи до визначення сутності поняття «інвестиційні ресурси»

Автор	Визначення
Дж. М. Кейнс	«Поточний приріст цінностей капітального майна внаслідок виробничої діяльності певного періоду, це та частина доходу за певний період, яка не була використана для споживання» [25]
Е.Дж. Долан, Д. Ліндсей	«Збільшення обсягу, функціонуючого в економічній системі капіталу, тобто запропонованої кількості засобів виробництва» [21]
Л. Дж. Гітман, М. Д. Джонк	«Засіб розміщення капіталу, що може забезпечити зберігання або зростання суми капіталу» [16]
К.Р. Макконнелл С.Л. Брю	«Витрати на виробництво і накопичення засобів виробництва і збільшення матеріальних запасів» [18]
А. А. Пересада	«Вкладення капіталу в об'єкти підприємницької діяльності з метою забезпечення його зростання в майбутньому» [26]
У. Шарп, Г. Александер	«Віддати гроші сьогодні, щоб одержати більшу їх суму в майбутньому» [16]
Я.Д. Крупка	«Дії, пов'язані з придбанням і реалізацією необоротних активів у процесі управління інвестиційним портфелем підприємства», а інвестиції трактує як «вкладення грошових, матеріальних та інтелектуальних цінностей в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою одержання прибутку або досягнення інших вигод» [27]
А.Г. Загородній, Л.Г. Вознюк, Т.С. Смовженко	«Грошові, майнові, інтелектуальні цінності, що їх вкладають в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту; капітальні вкладення в розвиток виробництва чи невиробничу сферу» [28]
П. Рогожин	«Видатки на створення, розширення, реконструкцію та технічне переоснащення основного капіталу, а також не пов'язані з цим зміни оборотного капіталу, оскільки зміни у товарно-матеріальних запасах здебільшого залежать від руху видатків на основний капітал» [17]
Ю. А. Корчагін	«Довгострокове вкладення фінансових та економічних ресурсів з метою отримання доходів у майбутньому або отримання інших вигід - соціальних, екологічних, освітніх, інфраструктурних тощо» [22]
Д.М. Черваньов, Л.І. Нейкова	«Відносини, пов'язані з довгостроковим авансуванням грошових, майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької діяльності, в основні та оборотні фонди, а також в науково-технічний розвиток, якісне вдосконалення виробничої бази і освоєння нових видів продукції від моменту авансування до реального відшкодування й одержання прибутку або соціального ефекту» [29]
С.М.Будаговська, О.І. Кілієвич, І.О. Оуніна	«Процес створення нового капіталу, що вимагає витрат фінансових ресурсів та призводить до змін у запасах капіталу» [26]

Джерело: сформовано автором за [16-18;21-22;25-29].

Згідно з капіталоутворюючим підходом, «інвестиції розуміються як вкладення капіталу (тобто грошових коштів) в капітальні вкладення та

оборотні активи» [16] (Д. М. Андрєєв, В. В. Бочаров, Л. Дж. Гітман, М. Д. Джонк).

На нашу думку, засновники капіталоутворюючого підходу, розглядаючи інвестиції як механізм збільшення виробничих ресурсів, зводячи цей складний процес виключно до виробничого інвестування, абсолютно невілюють фінансові інструменти (цінні папери, депозитні вклади).

Витратний або затратний підхід « розглядає інвестиції, як витрати або як видатки» [17, с. 325; 18, с. 105]. Такого погляду притримуються П. С. Рогожин, К. Макконнел та С. Брю. Схоже визначення надають Р. Дорнбуш та С. Фішер, які під інвестиціями вони розуміють «видатки, які покликані збільшувати або підтримувати капітальні активи» [19, с. 501].

Отже, фундатори витратного підходу концентрують увагу лише на одній складовій інвестицій – витрати.

Згідно з ресурсним підходом « інвестиції розглядаються, як ресурси, які спрямовуються на розширене відтворення основного та оборотного капіталу, або на отримання інших ефектів» [20, с. 206; 21, с.429; 22, с. 208]. Таку позицію відстоюють значна кількість вітчизняних та зарубіжних вчених, а саме: І. О. Бланк, Л. М. Борщ, Ю. О. Корчагін.

Недоліком цього підходу, як вважає Л. Л. Ігоніна, «акцентування уваги лише на ресурсній фазі їх руху обмежує можливість дослідження інвестицій як цілісного процесу, в ході якого відбувається послідовна зміна форм вартості елементів інвестиційної діяльності: ресурси – витрати – дохід» [23, с. 209].

Як вказує відомий вітчизняний економіст І. А. Бланк: «наукова думка дотепер не напрацювала універсальне визначення інвестицій, яке відповідало б потребам як теорії, так і практики, а також було б адекватним з позицій конкретного суб'єкта їх здійснення» [24].

Саме отримання з часом відповідного прибутку на вкладений капітал, вдосконалення та розширення виробництва мотивує інвесторів до

вкладення коштів у комерційну, виробничу та невиробничу сфери діяльності.

Детально розглянувши визначення поняття «інвестиції» різними вченими-економістами, виявлено, що різні школи та напрямки економічної думки містять загальну істотну рису – зв'язок інвестицій з одержанням прибутку (ефекту) як основної мети інвестора.

З метою планування, обліку та відображення у звітності інвестиції класифікуються за різними ознаками, які подані на рис. 1.2.

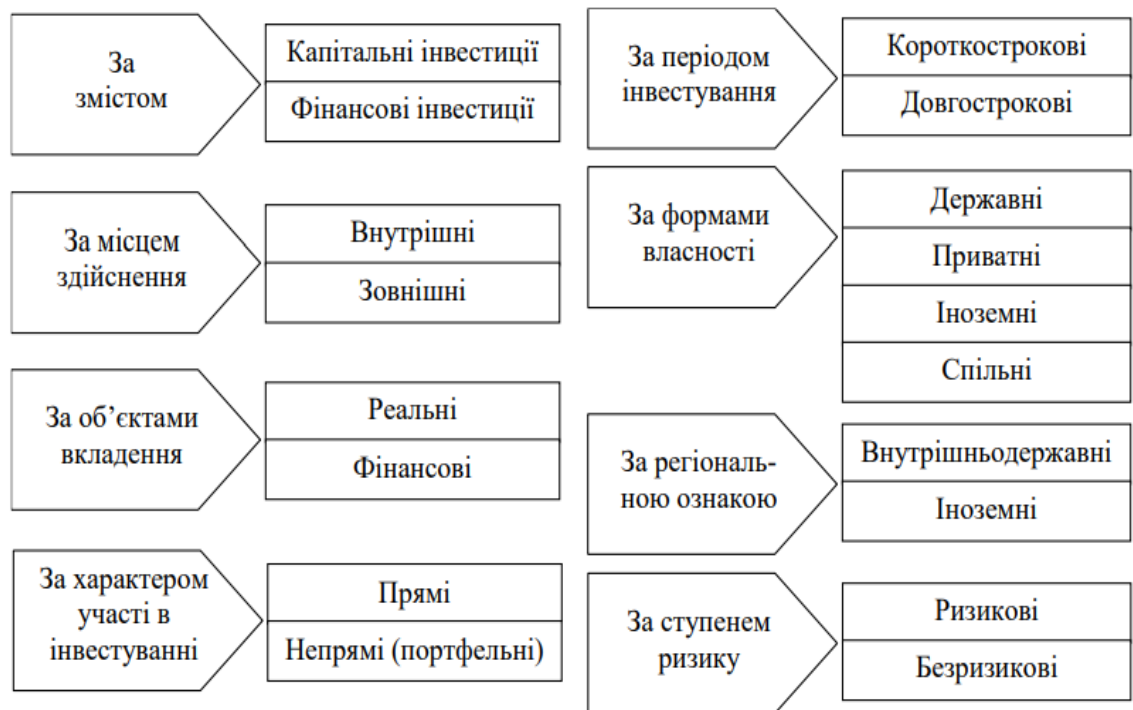

Рис.1.2. Класифікація інвестицій

1. «За змістом інвестиції поділяються на капітальні, що вкладаються підприємствами у власну матеріальну базу для придбання основних засобів, інших необоротних активів капітального характеру, та фінансові – вкладення у інші суб'єкти підприємницької діяльності через придбання часток у їх капіталі, акцій, облігацій, інших фінансових інструментів» [30, с.12].

Капітальні інвестиції – це витрати на виконання будівельно-монтажних робіт, придбання будівель або їх частин, обладнання, інструменту, інвентарю, інші капітальні роботи і витрати на проектно-пошукові роботи, геологорозвідувальні і бурові роботи, а також витрати на відведення земельних ділянок і переселення у зв'язку з будівництвом, на підготовку

кадрів для підприємств, що будуються та ін. Фінансові інвестиції – це активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора. Під фінансовими інвестиціями розуміють вкладення коштів у різні фінансові активи, серед яких значну частку посідають вкладення у цінні папери.

Фінансова інвестиція передбачає внесення коштів до зареєстрованого статутного капіталу інших суб'єктів, придбання корпоративних прав, цінних паперів, деривативів та інших фінансових інструментів. Фінансові інвестиції є зовнішніми вкладеннями в інші суб'єкти господарської діяльності з метою одержання прибутку у формі дивідендів, відсотків та ін.

2. За місцем вкладення розрізняють внутрішні та зовнішні інвестиції.

«До внутрішнього інвестування належить придбання (створення, будівництво) об'єктів основних засобів та інших необоротних активів з метою розширення виробничих і невиробничих можливостей підприємства. Також внутрішнім інвестуванням є періодичне і безперервне вкладання коштів підприємства в господарський оборот, тобто звичайна і, зокрема, операційна діяльність будь-якого підприємства починається з інвестування такого процесу. Причому інвестування в цьому значенні відбувається постійно і безперервно, оскільки для отримання економічної вигоди (прибутку) потрібно зробити необхідні вкладення» [30, с.13].

Зовнішніми вважаються інвестиції у інші суб'єкти підприємництва через придбання цінних паперів, інших фінансових інструментів з метою одержання дивідендів, відсотків чи іншої вигоди.

3. «За об'єктами вкладень розрізняють реальні та фінансові інвестиції. Під реальними інвестиціями розуміють вкладення коштів у реальні активи: як матеріальні, так і нематеріальні (інвестиції). Під фінансовими інвестиціями розуміють вкладення коштів у різні фінансові інструменти, серед яких найбільш значну частку посідають вкладення у цінні папери» [30, с.13].

4. «За характером участі в інвестуванні розрізняють прямі і портфельні (непрямі) інвестиції. Під прямими інвестиціями розуміється безпосереднє

вкладення коштів інвестором в об'єкти інвестування. Непрямими інвестиціями є інвестування, опосередковане іншими особами (інвестиційними або фінансовими посередниками). Згідно з ст. 14 Податкового кодексу України прямі інвестиції – це господарські операції, що передбачають внесення коштів або майна в обмін на корпоративні права, емітовані юридичною особою при їх розміщенні. До прямих інвестицій відносять такі інвестиції, що формують більше 10-25% капіталу підприємства та дають право на участь в управлінні підприємством» [30, с.14].

5. За періодом інвестування розрізняють короткострокові та довгострокові інвестиції.

«Даний поділ інвестицій базується на правилах щодо поділу активів на довгострокові (необоротні) та поточні (оборотні) відповідно до Національного П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Короткострокові (оборотні) інвестиції – це інвестиції, на період до одного року, або такі, що можуть бути вільно реалізовані. До них належать інвестиції у короткострокові депозитні вклади, державні та корпоративні облігації із строком погашення до 1 року та інші фінансові інструменти. Довгострокові інвестиції – це інвестиції на період більше одного року, зокрема, це вкладення в основні засоби, інші необоротні активи, цінні папери строком погашення більше 1 року, або такі, що не можуть бути вільно реалізовані на ринку» [30, с.15].

6. За формами власності інвесторів розрізняють інвестиції приватні (акціонерні), державні, іноземні та спільні.

«Приватні інвестиції здійснюють фізичні особи, а також юридичні особи з приватним капіталом, державні – державні та місцеві органи влади, державні підприємства з бюджетних фондів, іноземні – фізичні та юридичні особи іноземних держав, спільні – суб'єкти, що відносяться до різних форм власності, як вітчизняні, так і зарубіжні» [30, с.15].

7. «За регіональною ознакою розрізняють внутрішньодержавні та закордонні інвестиції. Під внутрішньодержавними інвестиціями розуміють вкладення коштів у об'єкти інвестування, розміщені в межах даної країни. Під

інвестиціями за кордоном (іноземні інвестиції) розуміють вкладення коштів у об'єкти інвестування, розміщені за межами України» [30, с.16].

8. «За ступенем ризику інвестиції поділяються на безризикові та ризикові. Наприклад, в ряді країн вкладення в короткострокові державні облігації вважаються абсолютно безпечними, а прибуток від них визначає безризикову ставку, яка використовується при оцінці вкладів. Рівень ризику або рівень невизначеності, що пов'язані з інвестиціями, залежать від таких факторів як час, об'єкт вкладення та багато інших» [30, с.16].

Крім таких видів інвестицій, виділяють ще й інноваційні та інтелектуальні інвестиції. В економічній термінології використовується таке поняття як реінвестиції. Цей термін походить від лат. re... – префікс, що означає поновлення або повторення дії, та слова «інвестиції». В Україні правове регулювання реінвестицій здійснюється на основі норм Закону України «Про інвестиційну діяльність» та Податкового кодексу України. Так, під реінвестиціями розуміють господарські операції, що передбачають здійснення капітальних або фінансових інвестицій за рахунок прибутку, отриманого від інвестиційних операцій.

Наведена класифікація інвестицій відображає найбільш суттєві їх ознаки, за якими має формуватися інформація в обліку і звітності. При необхідності вона може бути поглиблена залежно від підприємницької або дослідницької мети, інформаційних потреб конкретних користувачів облікових та звітних даних.

Власникам, керівництву підприємства завжди важливо знати, який вид інвестицій принесе більшу вигоду. З огляду на це потрібно аналізувати різні економічні чинники, що впливають на інвестиційний клімат на підприємстві, в регіоні, країні в цілому.

1.3. Огляд нормативно-правової бази державного управління інвестиційною діяльністю та визначення шляхів її активізації

Процеси формування ринкової економіки зумовлюють розвиток інвестиційних відносин на якісно нових умовах та визначають законодавчі органи, які безпосередньо регулюють інвестиційну діяльність. Здійснюючи певні заходи щодо регулювання діяльності інвесторів, держава привертає свою увагу до таких основних аспектів інвестиційної діяльності, як режим діяльності суб'єктів інвестиційної діяльності, фінансові відносини, трудові відносини. Отже, державні органи постійно повинні вести чіткий моніторинг щодо ефективного та сталого розвитку підприємств, у пріоритетних та стратегічних галузях національної економіки.

Розглядаючи питання нормативно-правового регулювання інвестиційної діяльності необхідно визначити два рівні регулювання: внутрішній – Закони України, Укази Президента, концепції розвитку, та міждержавний рівень регулювання - міждержавні угоди, що регулюють та координують взаємовідносини між Україною та іноземними державами. Адже, міжнародні фінансово-кредитні організації та інститути сприяють фінансовому та економічному розвитку вітчизняних підприємств, надають кредити в іноземній валюті з помірно низькою відсотковою ставкою підприємствам, запроваджують інновації, проводять навчання та тренінги як для спеціалістів банківської сфери, так і фахівців підприємницьких структур, а також допомагають у техніко-економічному розробленні та оформленні інших необхідних документів для одержання позичок і грантів від міжнародних фінансово-кредитних організацій та інших міжнародних установ.

Нормативно – правове регулювання інвестиційної діяльності було започатковано в Україні у 1991 р. Законом України «Про інвестиційну діяльність» [31, с 298]. Станом на сьогодні інвестиційний процес у державі регулюють більш ніж 100 законів та інших нормативних актів. Серед основних такі: Закони України «Про господарські товариства» (1991 р.), «Про

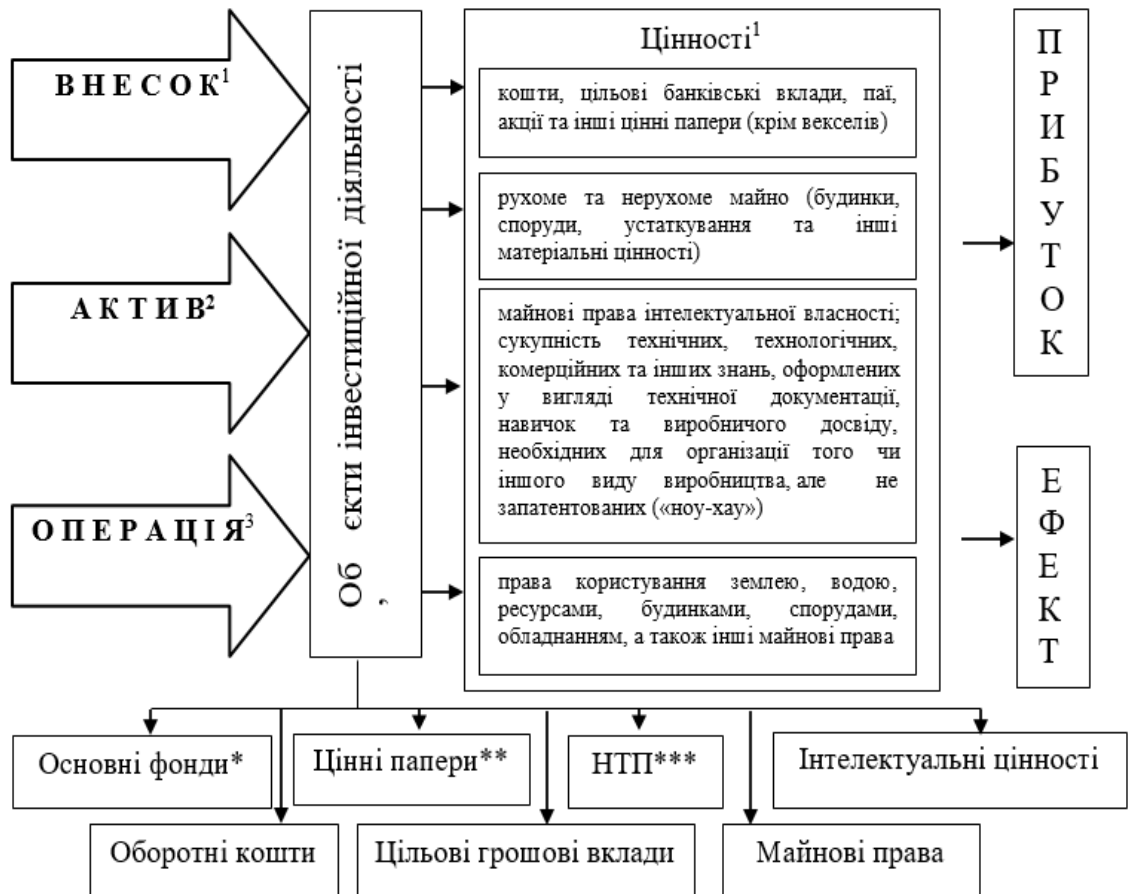
приватизацію державного майна» (1992 р.), «Про оподаткування прибутку підприємств» (1994 р.), «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» (1996 р.), «Про страхування» (1996 р.), ЗУ «Про режим іноземного інвестування» (1996 р.), «Про правовий статус іноземців» (1994 р.), «Про захист іноземних інвестицій в Україні» (1991 р.), «Про режим іноземного інвестування» (1996 р.), «Про валютне регулювання» (1997 р.), «Про фінансовий лізинг» (1997 р.), «Про банки та банківську діяльність» (2000 р.), «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (2001 р.), «Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди)» (2001 р.); Укази Президента України «Про концепцію амортизаційної політики» (2001 р.), «Про додаткові заходи щодо збільшення надходжень інвестицій в економіку України» (2001 р.); розпорядження Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо поліпшення інвестиційної привабливості України» (2001 р.) «Про цінні папери та фондовий ринок» (2006 р.), та ін

Так, з метою вдосконалення державного управління інвестиційною діяльністю в Україні та прискорення структурної перебудови економіки було визначено основні положення інвестиційної політики держави у Постанові Кабінету Міністрів України № 384 (1995 р.), якою затверджено «Концепцію регулювання інвестиційної діяльності в умовах ринкової трансформації економіки» та в Указі Президента України «Про заходи щодо реформування інвестиційної політики в Україні» (1996 р.) [32, с. 288].

З точки зору науки, існують чіткі вимоги щодо трактування понять, адже визначення термінів, зокрема у законодавчо-нормативних документах, є базисом у формулюванні питань методології бухгалтерського обліку інвестицій та складання звітності. Ґрунтовний аналіз законодавчої бази України дозволив систематизувати підходи до трактування дефініції «інвестиція» (рис. 1.3).

Як зазначає С. С. Алексєєва, «не останнє значення для вдосконалення інструментарію механізму правового регулювання має

чіткість та ємність формулювання правових понять» [23, с.55]. Як вважає В. В. Поєдинок, «вживання вітчизняним законодавцем терміну інвестиція є суто операційним і не спирається на будь-яку усвідомлену доктринальну концепцію інвестицій» [33].

¹ – ст.1.Закону України «Про інвестиційну діяльність»; ² – п.4. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» (через розкриття значення терміну фінансові інвестиції); 3 - п. 14.1.81. Податкового Кодексу України;

* пропонуємо розуміти як матеріальні активи або матеріально-речові цінності, у бухгалтерському обліку – основні засоби; ** крім векселів; *** кінцевий результат – інновація.

Рис.1.3. Підходи до трактування інвестицій у законодавстві України
Джерело: сформовано автором за [1,34].

«Процес урядового регулювання діяльності економічних суб'єктів повинен ґрунтуватися по-перше, на формуванні ефективної ринкової економіки, яка унеможливилює розвиток деструктивних процесів, забезпечує стабільне функціонування в довгостроковій перспективі, мінімізує негативний вплив економічної нестабільності на показники розвитку підприємств; по-друге, на оптимізації процесів правового регулювання з метою протидії правопорушенням у сфері економічних відносин, зокрема фінансового,

податкового та митного права, усунення податкових колізій, визначення оптимального рівня податкового навантаження» [35, с.155]. На підставі дослідженої літератури, інвестиційне середовище (інвестиційний клімат) формується під впливом державного регулювання – рисунок 1.4.

Рис.1.4. Форми державного регулювання інвестиційного середовища

Джерело: сформовано автором за [35, с.155-156;36, с.35-36].

Державне управління як складний багатоаспектний об'єкт потребує розбірливого трактування понять, що входять в його склад, а саме визначення двох суттєвих моментів: звідки та куди залучаються інвестиції. Обґрунтування цих двох складових є обов'язковою умовою для визначенням головних складових організаційно-економічного механізму інвестиційного регулювання – рисунок 1.5.

Якісного розвитку і регулювання інвестиційною діяльністю можна досягти через прийняття ряду заходів, спрямованих на формування в країні загальних умов розвитку цивілізованих ринкових відносин, так і конкретно

таких, що стосуються безпосередньо вирішення завдання залучення інвестицій у виробничу сферу.

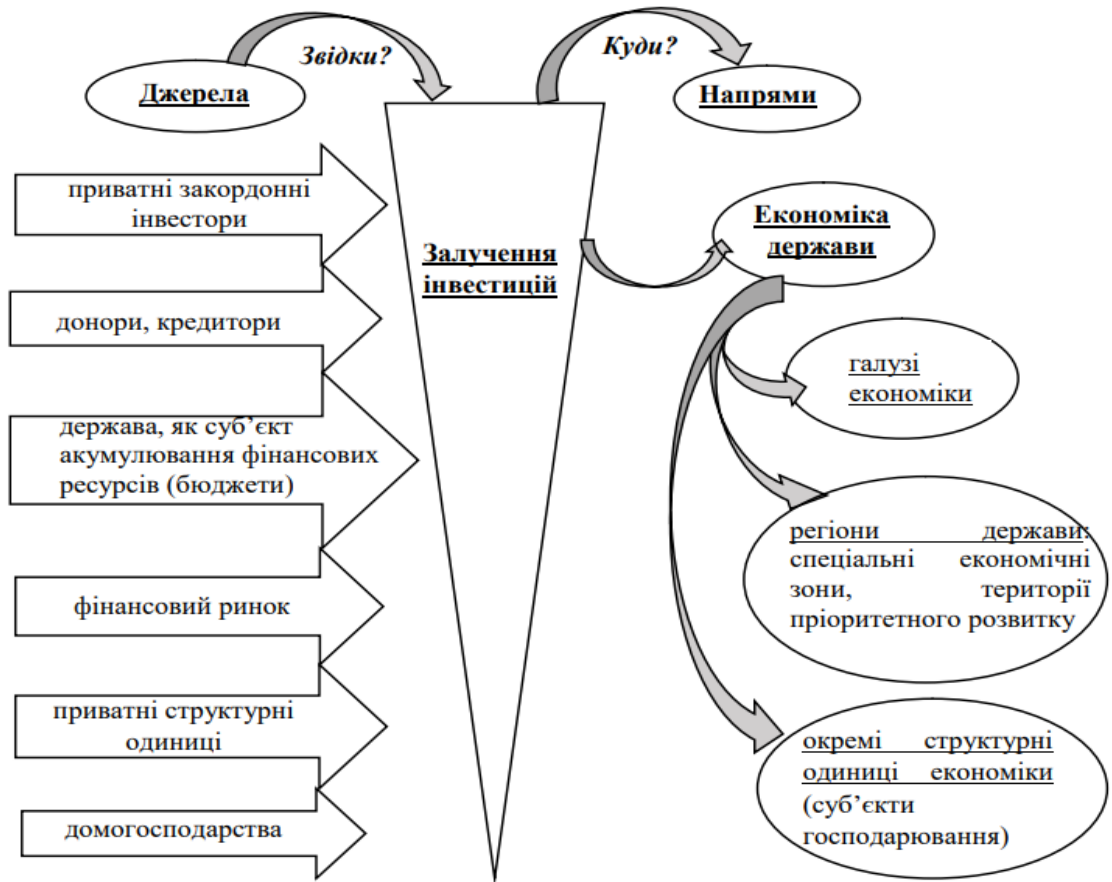

Рис.1.5. Джерела та об'єкти інвестування у складі державного механізму регулювання інвестування

Джерело: сформовано автором за [37-40].

Першочерговими заходами загального характеру є: досягнення та забезпечення політичної стабільності та згоди між владними структурами різних рівнів з приводу пріоритетності вирішення загальнонаціональних питань розвитку України, перегляд податкового законодавства, надання податкових пільг банкам, вітчизняним та зарубіжним інвесторам, які здійснюють довгострокові інвестиції з тим, щоб забезпечити їм компенсування збитків від уповільненого обороту капіталу.

Крейдич І.М. стверджує, що «з метою активізації залучення інвестиційних ресурсів у виробничу сферу доцільним є використання нових механізмів приватизації, таких як: продаж пакетів акцій на конкурсах та відкритих торгах, спрощення процедури придбання акцій шляхом

інформування щодо умов акціонування та можливості заснування нових підприємств, продаж акцій на міжнародних фондових ринках, продаж пакетів акцій підприємств, що приватизують із залученням іноземних інвестицій за міжнародними договорами України» [42].

Так, при формуванні нових інвестиційних фондів та компаній в Україні доречно враховувати досвід розвинутих зарубіжних країн та врегульовувати особливості їх діяльності відповідними нормативно – правовими актами. Державною гарантією розвитку інвестиційної діяльності в Україні є/повинна довгострокова стратегічна мета створення в країні високоорганізованого, цивілізованого та соціально орієнтованого суспільства, що характеризується високим рівнем життя населення.

Отже, ухвалення законів та інших нормативних актів, які регулюють інвестиційну діяльність, а також інвестиційне кредитування підприємництва взагалі та окремих господарських суб'єктів зокрема, є однією з найбільш важливих умов реалізації державної інвестиційної політики в усіх галузях національної економіки.

РОЗДІЛ II

МЕТОДИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В ПРАТ «ЧУМАК»

2.1. Організаційно-економічна характеристика ПрАТ «Чумак»

Компанія була заснована 29 травня 1996 року у місті Каховка. Заснували її двоє шведських підприємців Йохан Боден та Карл Стурен, які вперше приїхали до України 1993 року. Їм було по 19 років, обидва вони займалися сімейним бізнесом з виробництва овочів в Швеції. Обставини склалися так, що низький врожай огірків того року в Естонії, де вони закуповували сировину, примусив підприємців розпочати пошук заміни втраченому естонському врожаю. Юган та Карл повернулися в Україну, щоб знайти місце для майбутнього виробництва.

До 1995 року Йохан та Карл зрозуміли необхідність наявності власного виробництва. У пошуках інвесторів, вони знайшли підтримку у професора Ганса Раузинга — засновника компанії «Tetra Pak», компанії-лідера з виробництва пакування для харчових продуктів.

ЗАТ «Чумак» була першою в Україні, яка розпочала виробництво кетчупів та більшості соусів без консервантів. З кінця 2007 року вона стала єдиною в СНД компанією, яка випускає майонези без консервантів.

У 2008 році потужність заводу з переробки томатів склала 2 500 000 кг томатів щорічно. У березні 2008 р. інвестиційна компанія Dragon Capital та East Capital Bering Ukraine Fund разом придбали 70% акцій компанії «Чумак» у одного з її засновників — професора Ганса Раузинга, решта 30% залишились у власності Йохана Бодена та Карла Стурена. В цьому ж році було завершено будівництво нового офісу у місті Каховка.

З 2009 року запущена макаронна фабрика - окремий цех для виробництва макаронних виробів.

У 2015 році в Каховці запущений цех по виробництву соків власного виробництва.

З кінця 2015 року компанія будує цех по виробництву смаженого соняшникового насіння. Запланований початок запуску власного виробництва в цьому напрямку - перший квартал 2016 року.

За рейтингом видання НВ та компанії MPP Consulting, Чумак зайняв 16 сходинку серед найдорожчих брендів країни, піднявшись з 23 місця та збільшивши свою вартість на 50%.

У 2018 році компанія «Чумак» запустила оновлений корпоративний сайт та почала співпрацю з найбільшим інтернет-супермаркетом в країні Rozetka.

Вперше пройшли сертифікацію по органічному стандарту і отримали сертифікат ORGANIC. Пройшли повторну сертифікація BRC з високими оцінками А та АА. Успішно пройшли аудит на відповідність вимогам американського законодавства (стандарти FSMA и 21CFR120).

Почали виробництво BTM-продуктів для таких національних та міжнародних ритейлерів: АТБ, Метро, WOG, COOP, McDonalds Білорусь. Всього, протягом року було запущено 84 нових SKU, в тому числі під брендом Чумак та під BTM.

2019 рік - В Каховці успішно запустились нові виробничі лінії: фасування в PET тару та в популярну порційну тару «ДІП ПАК». Запущено оптовий online магазин для обслуговування клієнтів по всій території України.

Чумак продовжує розширювати географію продажів продуктів з родючих південноукраїнських ланів Херсонської області України - в 2019 продукція відвантажується в Сінгапур, Оман, Монголію, ОАЕ і Республіку Маврикій.

У 2019 році Компанія Чумак стає частиною Delta Wilmar - української філії Wilmar International, однієї з найбільших агропромислових компаній в Азії. Наразі структура власності ПрАТ «Чумак» станом на 01.10. 2021 року представлена на рис.2.1.

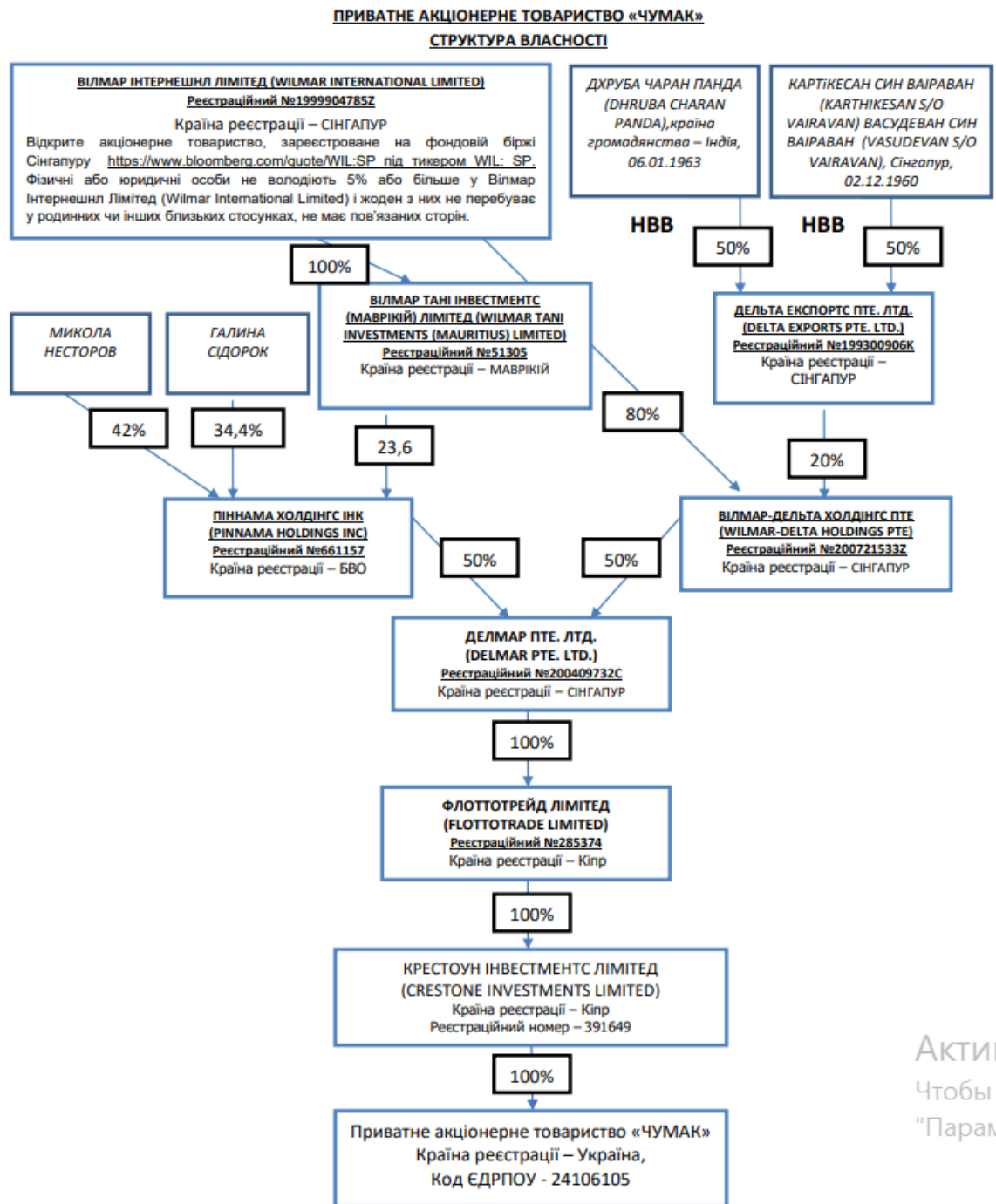

Рис.2.1. Структура власності ПрАТ «Чумак» станом на 01.10. 2021 року

Джерело: сформовано автором за [42].

Отже, ПрАТ «Чумак» було спочатку зареєстровано Каховською державною адміністрацією під назвою «South Food Inc.» як закрите акціонерне українсько-шведське товариство з іноземними інвестиціями у травні 1996 року. 14 квітня 2000 року «South Food Inc.» було перейменовано у ЗАТ «Чумак». 2 березня 2011 року організаційно-правову форму ЗАТ «Чумак» було

змінено із закритого акціонерного товариства на приватне акціонерне товариство до нового введенного в дію законодавства України. Станом на 31 грудня 2020 року компанія повністю належить Delmar Pte. Ltd, що зареєстрована в республіці Сінгапур та спільно контролюється Wilmar-Delta Holdings Inc.

Компанія є частиною групи Delmar, що асоційована з Wilmar International Limited, яка займається віджимом олійних культур, переробкою та збутом харчових олій, а також виробництвом спеціальних жирів, продажем рису та зерна.

Основна діяльність компанії – це переробка, виробництво та реалізація томатної пасти, кетчупів, майонезу, макаронів, соусів та соків. Виробничі потужності компанії розташовані у Каховці Херсонської області України. Продукція реалізується на внутрішньому ринку України та експортується.

Станом на 31 грудня 2020 року чисельність персоналу компанії становила 1139 осіб, а середня чисельність персоналу компанії протягом 2020 року становила 1059 осіб (на 31 грудня 2019 року 657 осіб).

Таблиця 2.1.

Ідентифікаційні реквізити, місцезнаходження та засоби зв'язку

ПрАТ «Чумак»

Повне найменування	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧУМАК"
Скорочене найменування	ПРАТ "ЧУМАК"
Організаційно-правова форма	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
Код за ЄДРПОУ	24106105
Територія (область)	Україна, Київська область
Район	Печерський район
Поштовий індекс	01042
Населений пункт	м. Київ
Вулиця, будинок	б.Дружби народів, будинок 19
Міжміський код та телефон	0552448500 0552448501
Факс	0552448550
www-адреса	https://chumak.com

Джерело: складено автором

На теперішній час ПрАТ «Чумак» є акціонерним товариством із статутним фондом 699 527 750,00 грн., складає самостійний баланс, має круглу

печатку зі своїм найменуванням, поточний рахунок в банківській установі.

Інформацію про діяльність компанії відповідно до видів економічної діяльності а згідно даних ЄДРПОУ наведено у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Основні види діяльності

Код за КВЕД	Вид діяльності
10.39	Основний Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів
10.73	Інші Виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів
10.84	Виробництво прянощів і приправ
46.31	Оптова торгівля фруктами й овочами
46.38	Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними та молюсками
80.10	Діяльність приватних охоронних служб

Джерело: складено автором

Спостерігається посилення господарського потенціалу, на що вказує збільшення суми активів на 14,68%. Тобто у підприємства збільшується обсяг наявного у розпорядженні майна.

Таблиця 2.3.

Горизонтальний аналіз активів ПрАТ «Чумак» у 2019-2020 рр., тис. грн.

Показник	2019	2020	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
Основні засоби	490455	471123	-19332	-3,94
НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	537542	491455	-46087	-8,57
Запаси	252992	362814	109822	43,41
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	308123	341307	33184	10,77
ОБОРОТНІ АКТИВИ	617579	833180	215601	34,91
АКТИВИ	1155121	1324635	169514	14,68

Джерело: розраховано автором

Той факт, що дохід від продажу товарів і послуг зростає більш швидко, ніж активи, вказує на підвищення ефективності управління обмеженим

обсягом доступних ресурсів. Збільшення суми балансу зумовлене зростанням оборотних активів (+34,91%).

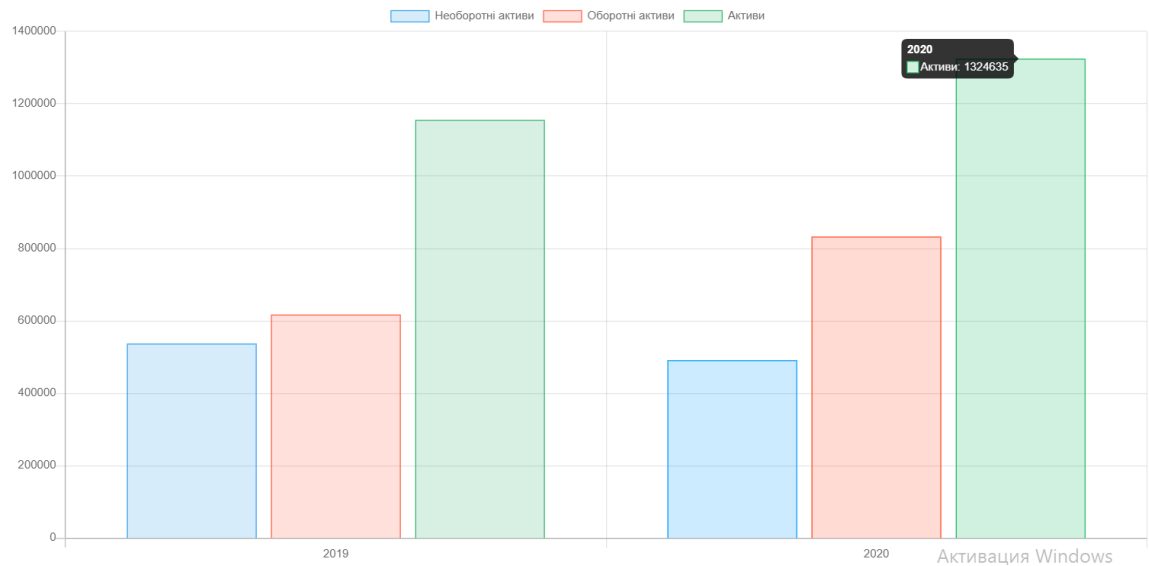

Рис.2.2. Динаміка активів ПрАТ «Чумак» у 2019-2020 рр., тис. грн.

Провівши аналіз пасивів можна відзначити, що збільшується сума наявних джерел фінансування для залучення активів, що зумовлено зростанням власного капіталу (+35,57%) і короткострокових зобов'язань (+7,91%).

Таблиця 2.4.

**Горизонтальний пасивів активів ПрАТ «Чумак»
у 2019-2020 рр., тис. грн.**

Показник	2019	2020	Абс. приріст, +,-	Відн. приріст, %
Зареєстрований (пайовий капітал)	713481	713481	0	0
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ	300118	406872	106754	35,57
ДОВГОСТРОКОВІ				
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	13491	9720	-3771	-27,95
товари, роботи, послуги	194933	110629	-84304	-43,25
Інші поточні зобов'язання	630843	679657	48814	7,74
КОРОТКОСТРОКОВІ				
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	841512	908043	66531	7,91
БАЛАНС	1155121	1324635	169514	14,68

Джерело: розраховано автором

Факт зростання суми власного капіталу вказує на підвищення рівня благополуччя власників.

Зростання загальної суми зобов'язань забезпечує більш повне розкриття наявного потенціалу компанії, хоча призводить до підвищення залежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів.

Компанія стабільно перебуває в лідерах ринку України на рівні ринку та субринку. З метою більш глибокого дослідження місця підприємства на вітчизняному ринку використаємо данні компанії YouControl та зведемо до одного знаменника інформацію щодо показників ринкового скорингу ПрАТ «Чумак» за 2016 – 2020 роки.

Для визначення узагальнюючого показника в розрахунок береться місце підприємства у секторі, ринку та субринку, паралельно визначаючи відповідну частку даних сегментів в динаміці.

Таблиця 2.5.

Показники ринкового скорингу ПрАТ «Чумак» за 2016 – 2020 роки

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс MarketScore	A/3.7	A/3.6	A/3.7	A/3.7	A/3.8
Частка у секторі	0,08%	0,08%	0,08%	0,09%	0,10%
Частка ринку	5,56%	5,09%	5,40%	5,68%	6,16%
Частка на субринку	13,33%	13,64%	14,62%	15,14%	15,46%
Місце компанії в секторі	167	181	166	150	121
Місце компанії на ринку	2	3	3	3	2
Місце компанії на субринку	1	1	1	1	1
Абсолютний приріст виручки за рік, млн грн	96,2	111,6	283,9	212,4	200,3
Відносний приріст виручки за рік, %	9,70%	10,20%	23,60%	14,30%	11,80%
Абсолютний середньорічний приріст виручки за 3 роки, млн грн	157,7	124,9	163,9	202,6	232,2
Сукупний середньорічний темп зростання виручки за 3 роки, %	20,80%	13,20%	14,30%	15,90%	16,40%

Джерело: складено автором за даними youcontrol

Отримані результати дають підстави стверджувати, що на протязі останніх п'яти років величина індексу MarketScore перебувала практично на

одному й тому ж рівні, і становила відповідно A/3.7 у 2016 році та A/3.8 у 2020 році.

Проте, за попередні п'ять років підприємству вдалося трохи поліпшити своє становище в секторі та піднятися на 121 сходинку рейтингу в 2020 році з 167 позиції у 2016 році. Крім того, слід відмітити, що протягом усього досліджуваного періоду компанія займала першу сходинку рейтингу на субринку, збільшивши при цьому питому вагу 13.33% у 2016 році до 15,46% у 2020 році.

На протязі усього досліджуваного періоду ми можемо спостерігати збільшення значень абсолютного середньорічного приросту виручки за 3 роки з 157,7 млн.грн у 2016 році до 232,2 млн.грн у 2020 році. Це з свою чергу призвело до збільшення величини сукупного середньорічного темпу зростання виручки за 3 роки до 16,4% у 2020 році.

2.2.Облікове відображення фінансових інвестицій у системі бухгалтерського обліку

Фінансові інвестиції являють собою вкладення інвесторів у фондові інструменти фінансового ринку. Їх виникнення є результатом минулих інвестиційних операцій, внаслідок яких у користування інвестора надходять активи фінансового характеру.

Облікове відображення фінансових інвестицій приватних підприємств передбачає послідовну реалізацію таких етапів: визнання; первісна оцінка; класифікація; відображення на рахунках бухгалтерського обліку; переоцінка на дату балансу; визнання, оцінка та відображення доходу за фінансовою інвестицією; розкриття інформації у фінансовій звітності; припинення визнання та списання. Далі розглянемо детально наведені етапи.

1. Первинне визнання фінансових інвестицій обумовлене необхідністю їх оцінювання і взяття на облік та здійснюється в момент переходу права власності на фінансову інвестицію до інвестора за загальними принципами

визнання активів, визначених П(С)БО 2 «Баланс»: можливість достовірної оцінки активу; очікується отримання в майбутньому економічних вигод, пов'язаних з використанням даного активу.

2. 2. Первісна оцінка фінансових інвестицій, згідно з П(С)БО 12, здійснюється окремо за кожною фінансовою інвестицією за їх собівартістю, особливості формування якої визначають активи, що надаються інвестором в обмін на фінансові інвестиції [43, п. 15].

3. 3. Фінансові інвестиції мають розвинену типологію, яка визначає їх економічну природу та порядок бухгалтерського обліку, зокрема:

- за економічною природою об'єктів інвестування (групами цінних паперів) – інвестиції в інструменти капіталу – паї, акції, інвестиційні сертифікати; боргові інструменти – облігації, ощадні (депозитні) сертифікати, іпотечні цінні папери; похідні фінансові інструменти – форварди, ф'ючерси, опціони, свопи тощо; іпотечні цінні папери – іпотечні облігації, іпотечні сертифікати, заставні; приватизаційні цінні папери – цінні папери, які посвідчують право власника на безоплатне отримання у процесі приватизації частки майна державних підприємств, державного житлового фонду, земельного фонду; товаророзпорядчі цінні папери – цінні папери, які надають їх держателю право розпоряджатися майном, вказаним у цих документах [44, ст. 3];

- за метою фінансового інвестування розрізняють інвестиції з метою перепродажу та інвестиції з метою утримання;

- за термінами утримання інвестором – довгострокові – терміном до 12 календарних місяців та короткострокові, з термінами утримання до 12 місяців, відповідно;

- за впливом інвестора на інвестоване підприємство – інвестиції пов'язаним та непов'язаним сторонам.

Пов'язаними сторонами нормативно визначено осіб, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень

іншою стороною. Критерієм наявності контролю як юридичної форми зв'язків між учасниками інвестиційних операцій та визначення їх статусу є параметри участі інвестора у статутному фонді об'єкта інвестування, а саме: якщо інвестор прямо або опосередковано володіє 20% або більше відсотками акцій, об'єкт інвестування визначається як асоційоване підприємство інвестора [45]; у результаті прямого або опосередкованого володіння більш ніж 50% корпоративних прав об'єкта інвестування інвестор набуває статусу материнської компанії останнього [46]; у випадку інвестування коштів у пайові цінні папери підприємства, діяльність якого підконтрольна інвестору згідно з угодою про розподіл контролю, воно набуває статусу спільного підприємства [47]. Виходячи з цього, пов'язаними сторонами інвестора є його спільні, асоційовані та дочірні підприємства.

4. Відображення фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку. В бухгалтерському обліку для узагальнення інформації про результати операції вітчизняних підприємств з фінансового інвестування призначені рахунки 14 «Довгострокові фінансові інвестиції» та 35 «Поточні фінансові інвестиції». За дебетом зазначених рахунків відображається надходження або збільшення вартості фінансових інвестицій, за кредитом, відповідно, вибуття та зменшення вартості вкладень інвесторів у фондові інструменти фінансового ринку.

Аналітичний облік за даними рахунками ведеться у розрізі видів фінансових вкладень (груп цінних паперів), об'єктів інвестування (статусу інвестованого підприємства), а також за територіальною належністю об'єкта інвестування.

5. Переоцінка на дату балансу. Вартість фінансових інвестицій у більшій мірі за інших видів активів підприємства схильна зазнавати змін у часі, що обумовлює необхідність їх періодичної переоцінки з метою забезпечення адекватності балансової вартості фінансових інвестицій існуючим реаліям інвестиційного середовища. Подальшу переоцінку фінансових інвестицій проводять на дату складання балансу за методологією, яка залежить від виду

фінансових інвестицій та передбачає використання таких методів [43, п. 8-11]: метод участі у капіталі, метод справедливої вартості, метод амортизованої собівартості, метод собівартості з урахуванням зменшення їх корисності. За результатами такої переоцінки здійснюються відповідні коригування балансової вартості фінансових інвестицій.

Таблиця 2.6.

Порядок визнання, оцінювання та обліку доходів від фінансових інвестицій

№ з/п	Вид доходу	Порядок визнання та розподілу доходу за звітними періодами	Метод оцінки доходу	Рахунки Плану рахунків
1	Дохід від участі у капіталі: – асоційованих підприємств; – спільних підприємств; – дочірніх підприємств	Признається на дату складання балансу на підставі звітів інвестованих (дочірніх, асоційованих та спільних) підприємств	Оцінюється в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню інвестором	721 «Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства»
				722 «Дохід від спільної діяльності»
				723 «Дохід від інвестицій в дочірні підприємства»
2	Дивіденди	Визнаються у періоді прийняття рішення про їх виплату		731 «Дивіденди одержані»
3	Проценти	Визнаються у тому звітному періоді, до якого вони належать, виходячи з бази їх нарахування та строку користування відповідними активами з урахуванням економічного змісту інвестиційної угоди		732 «Відсотки одержані»
4	Дисконт	Розподіляється за методом ефективної ставки відсотка протягом періоду утримання фінансової інвестиції		733 «Інші доходи від фінансових операцій»
5	Роялті	Визнаються за принципом нарахування згідно з економічним змістом інвестиційної угоди		733 «Інші доходи від фінансових операцій»
6	Дохід від зростання вартості	Признається у періоді переоцінки або реалізації фінансової інвестиції		741 «Дохід від реалізації фінансових інвестицій»

Джерело: складено автором за [2; 43; 48]

6. Визнання, оцінка та відображення доходу за фінансовою інвестицією. Критерії визнання доходів в бухгалтерському обліку визначено П(С)БО 15 «Дохід», за яким дохід визнається під час збільшення активу або зменшення

зобов'язання, що зумовлює зростання власного капіталу (окрім внесків учасників підприємства), за умови, що оцінка доходу може бути достовірно визначена [48, п. 5].

При визнанні доходів за фінансовими інвестиціями згідно діючих норм ведення бухгалтерського обліку обов'язковим є застосування методу нарахування, який передбачає признание інвестором результатів інвестиційних операцій за фактом їх здійснення, а не в момент руху грошових коштів за ними.

Щодо оцінки доходів інвестора від операцій з фінансовими інвестиціями, П(С)БО 15 визначено, що дохід відображається у бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, що отримані або підлягають отриманню [48, п. 21].

Методологічно для обліку доходів інвестора від фінансових інвестицій в бухгалтерському обліку використовуються рахунки [2]: 72 «Дохід від участі в капіталі», 73 «Інший фінансовий дохід» та 74 «Інші доходи» в порядку, представлені у таблиці 2.6.

Таблиця 2.7.

Порядок розкриття бухгалтерської інформації про фінансові інвестиції в Балансі (Звіті про фінансовий стан) інвестора

Вид інвестицій	Стаття балансу	Рахунки Плану рахунків
Довгострокові фінансові інвестиції	1030 «Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств»	141 «Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі»
	1035 «Довгострокові фінансові інвестиції: інші фінансові інвестиції»	142 «Інші інвестиції пов'язаним сторонам» 143 «Інвестиції непов'язаним сторонам»
Поточні фінансові інвестиції (крім еквівалентів грошових коштів)	1160 «Поточні фінансові інвестиції»	352 «Інші поточні фінансові інвестиції»
Еквіваленти грошових коштів	1165 «Гроші та їх еквіваленти»	351 «Еквіваленти грошових коштів»

Джерело: складено автором за [2; 43; 48]

7. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Бухгалтерська інформація про стан інвестиційної діяльності інвестора знаходить

відображення «Балансі (Звіті про фінансовий стан)» та у «Примітки до фінансової звітності».

У балансі підприємства розкривається інформація про фінансові інвестиції за загальними принципами розподілу господарських засобів (активів) суб'єктів господарювання на оборотні та необоротні (табл. 2.7.).

Крім того, у примітках додатково наводиться інформація щодо підстав для визначення справедливої вартості фінансових інвестицій; доходів і втрат від змін справедливої вартості фінансових інвестицій за звітний період; переліку провідних асоційованих, дочірніх і спільних підприємств із зазначенням частки в інвестора у їх капіталі та методів оцінки, що використовуються для обліку таких фінансових інвестицій [43, п. 24].

8. Припинення визнання та списання. Визнання фінансових інвестицій припиняється та вони списуються з обліку у зв'язку із втратою інвестором контролю над даними активами внаслідок: відчуження (реалізації) фінансової інвестиції, закінчення терміну обігу цінних паперів, які виступали об'єктом фінансового інвестування тощо.

Загальна схема бухгалтерського відображення результатів інвестиційної діяльності приватних підприємств наведена на рисунку 2.3.

За результатами вивчення методології бухгалтерського відображення вкладень інвестора у фондові інструменти фінансового ринку можна зробити висновок про визначальну роль класифікації фінансових інвестицій.

Наслідками помилок при обліковій класифікації фінансових інвестицій є невірне застосування методів їх оцінки та необ'єктивне відображення фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку. У свою чергу це призводить до неповного висвітлення інвестиційних операцій інвестора, викривлення і перекручення даних його фінансової звітності та зниження ефективності обліково-аналітичного забезпечення у цілому.

У даному контексті слід відзначити складність та неоднозначність нормативно закріпленої класифікації фінансових інвестицій, першим рівнем якої передбачається розподіл фінансових інвестицій за термінами утримання

інвестором, другий рівень – за можливістю вільної реалізації, третій за методами оцінки та обліку, що вимагає від обліковця володіння значними обсягами достовірної інформації щодо правовідносин інвестора та інвестованих підприємств.

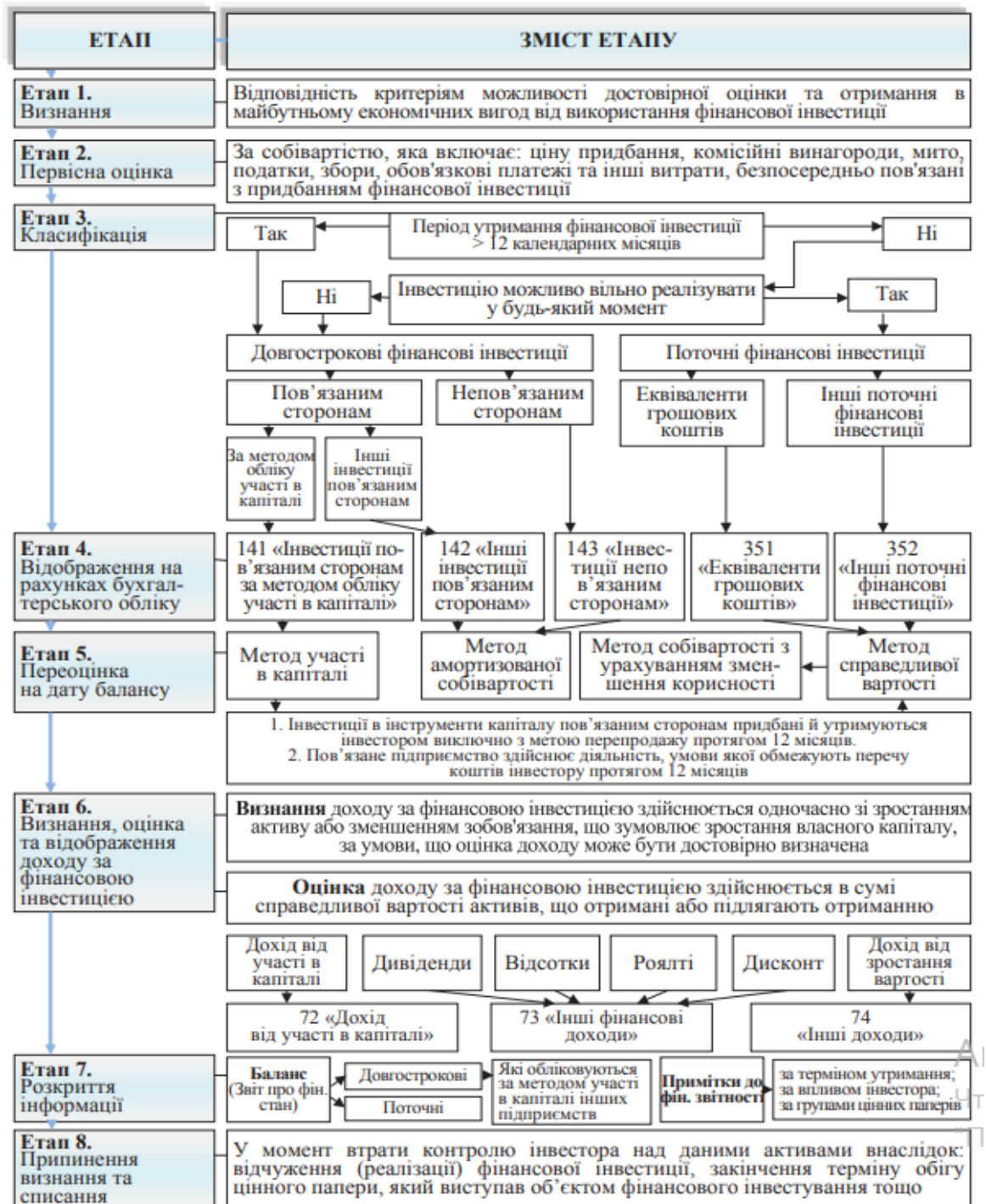

Рис.2.3. Загальна схема бухгалтерського відображення фінансових інвестицій

У свою чергу, такий розподіл інвестицій знаходить відображення у фінансовій звітності суб'єктів господарювання приватної форми власності (окрім банківських установ), що задля правильної трактовки даних фінансових звітів інвесторів вимагає від користувачів облікової інформації розуміння методології бухгалтерського відображення фінансових інвестицій. Крім того, така деталізація фінансових інвестицій обмежує аналітичність даних фінансової звітності інвестора за рахунок відсутності можливості з'ясування економічної природи об'єктів його фінансового інвестування. За цих обставин ускладнюються аналіз та контроль інвестиційної діяльності приватних підприємств небанківської сфери, зокрема, професійних учасників фондового ринку, провідне місце в системі яких займають інститути спільного інвестування, які спеціалізуються на фінансовому інвестування та, згідно національного законодавства, здійснюють облік відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей, установлених нормативними актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [15].

Виходячи з цього, в умовах дефіциту якісної вхідної інформації на практиці обліковцям доволі складно адекватно класифікувати фінансові інвестиції та такий розподіл не відповідає потрібному рівню інформативності та аналітичності в рамках формування єдиного інформаційного поля обґрунтування управлінських рішень у процесі інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Отже, на вирішення завдань наближення діючої системи бухгалтерського відображення фінансових інструментів до сучасних реалій інвестиційних процесів у державі пріоритетного вирішення потребують питання вдосконалення облікової класифікації фінансових інвестицій шляхом першочергового їх розподілу за термінами утримання інвестором на довгострокові та поточні фінансові інвестиції, наступним критерієм класифікації доцільно обрати економічну природу інвестованих цінних паперів, за якою розподіляти вкладення інвестора у цінні папери на інвестиції

в пайові, боргові, похідні, іпотечні та інші види цінних паперів з відповідним закріпленням такої класифікації на синтетичних рахунках бухгалтерського обліку. Для цілей аналітичного обліку фінансові інвестиції доцільно розподіляти за рівнем впливу інвестора на інвестоване підприємство та територіальною належністю об'єкта інвестування.

2.3. Особливості інвестування в акції як особливого виду фінансових інвестицій

З точки зору вітчизняного “ціннопаперового” законодавства, а саме Закону про ринки капіталу, акція — іменний цінний папір, що посвідчує майнові права його власника (акціонера), які стосуються акціонерного товариства (далі — АТ), включно з:

- правом на отримання частини прибутку АТ у вигляді дивідендів;
- правом на отримання частини майна АТ у разі його ліквідації;
- правом на управління АТ;
- немайновими правами, передбаченими ЦКУ, Законом про ринки капіталу та Законом про АТ.

Отже, акція посвідчує корпоративні права акціонера щодо відповідного АТ (ч. 1 ст. 9 Закону про ринки капіталу, ч. 1 ст. 20 Закону про АТ). Кожна акція має номінальну вартість, установлену у гривні. Закон про ринки капіталу трактує, що АТ розміщує лише *іменні* акції, які можуть існувати винятково в *електронній* (бездокументарній) формі, тобто обліковуватися на рахунку їх власника в цінних паперах у системі депозитарного обліку цінних паперів. Таким чином, хоча акції історично і вважаються цінними паперами, наразі їх не втілюють у папері й вони не мають матеріальної (документарної) форми.

Важливо пам'ятати, що АТ може емітувати акції двох типів:

- ***прості*** — надають їх власникам *однакові* права, окреслені у визначенні терміна “акція”. АТ заборонено надавати будь-які гарантії щодо отримання дивідендів за простими акціями. Їх неможливо конвертувати у привілейовані акції або інші цінні папери АТ;

- **привілейовані** — надають їх власникам переважні, порівняно з власниками простих акцій, права на отримання частини прибутку АТ у вигляді дивідендів та на отримання частини майна АТ під час його ліквідації, а також надають права на участь в управлінні АТ у випадках, передбачених статутом такого АТ і Законом про АТ.

Зауважте, що АТ може розміщувати привілейовані акції різних *класів* (із різним обсягом прав), якщо це передбачено його статутом. Розмір дивідендів за привілейованими акціями всіх класів визначають у статуті АТ. Заразом у проспекті або рішенні про емісію зазначають черговість отримання дивідендів і виплат із майна ліквідованого АТ для кожного класу привілейованих акцій, розміщених АТ, яку теж встановлюють статутом АТ.

За акціями одного типу та класу нараховують однаковий розмір дивідендів. Привілейовані акції певних класів можуть бути конвертовані у прості або у привілейовані інших класів, якщо це передбачено проспектом або рішенням про емісію. Частка привілейованих акцій у статутному капіталі АТ не може перевищувати 25%. Навіщо ця інформація? Справа в тому, що інвестору важливо визначитися, навіщо він купує акції. Якщо мета — брати участь в управлінні діяльністю АТ і розподіляти прибуток, зазвичай купують прості акції. Але пам'ятайте: якщо АТ не заробить прибуток, то не буде і дивідендів.

Коли ж потрібен гарантований дохід, який не залежить від результатів господарської діяльності АТ, варто придивлятися до привілейованих акцій. Вони можуть бути різними, але зазвичай передбачають право отримувати гарантовані дивіденди та насамперед погашати вартість акцій під час ліквідації АТ. І навіть якщо АТ не заробить прибутку в поточному році й не матиме нерозподіленого прибутку минулих років, дивіденди на привілейовані акції можуть виплачувати за рахунок резервного капіталу або спеціального фонду для виплати дивідендів за привілейованими акціями. Можливий “темний” бік таких акцій — обмеження прав голосу на загальних зборах

акціонерів із питань, які стосуються поточної діяльності АТ. Подробиці шукайте у статуті АТ.

Тож, окресливши мету вкладення коштів, варто скласти перелік потенційних об'єктів інвестування та прискіпливо вивчити їх економічно-соціальну біографію, статuti, фінзвітність, аудиторські висновки, рішення про емісії акцій, проспекти емісії та інші доступні для інвестора документи, які можуть надати корисну інформацію та вплинути на ваше рішення про інвестування.

З одного боку, активи, які підприємство (інвестор) утримує з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигід, класифікують як фінансові інвестиції (п. 4 НП(С)БО 13 “Фінансові інструменти”). Тобто придбані акції вважають фінансовими інвестиціями. З іншого, куплені акції — фінансові інструменти, а саме — *фінансові активи* у вигляді інструментів власного капіталу іншого підприємства. Тобто, по суті, контракт, який підтверджує право інвестора на частину в активах АТ, що залишається після вирахування сум за всіма його зобов'язаннями (п. п. 4, 6 НП(С)БО 13).

Якщо акції придбали з метою подальшого продажу для отримання прибутку від короткотермінових змін їх ціни та/або винагороди посередника, у покупця з'являється т. зв. фінансовий актив, призначений для перепродажу. Коли акції придбали або реалізували *впродовж року*, їх визнають **поточними фінансовими інвестиціями** та обліковують на однойменному **рахунку 35** (субрахунок **352** “Інші поточні фінансові інвестиції”, п. 2.34 Метод рекомендацій № 433, Інструкція № 291).

У вітчизняній практиці бухобліку такі фінансові інвестиції, як акції, зазвичай не класифікують еквівалентами грошових коштів. Адже ці інструменти власного капіталу здебільшого придбавають для отримання прибутку (у вигляді дивідендів або маржі від перепродажу) чи забезпечення впливу на діяльність об'єктів інвестування. Утім за певних умов винятком можуть бути

ті самі привілейовані акції фінансово стійких емітентів, які мають стабільну вартість і вільно реалізуються на фондовому ринку.

Аналітичний облік поточних фінінвестицій ведуть за їх видами. Заразом необхідно відокремлювати вітчизняні та закордонні інвестиції.

Акції, що придбали, щоб утримувати *понад рік, або які не можна вільно реалізувати в будь-який момент*, визнають **довгостроковими фінансовими інвестиціями** та обліковують на **рахунку 14** (п. 2.12 Методрекомендацій № 433, Інструкція № 291). До нього передбачено такі субрахунки:

- **141** “Інвестиції пов’язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі”;
- **142** “Інші інвестиції пов’язаним сторонам”;
- **143** “Інвестиції непов’язаним сторонам”.

Аналітичний облік за **рахунком 14** ведуть за видами довгострокових фінансових вкладень та об’єктами інвестування. Виділяють довгострокові фінансові вкладення в об’єкти на території країни та за кордоном. Придбані акції первісно оцінюють і відображають у бухобліку за їх **собівартістю**. Їхня собівартість як фінансових інвестицій складається з:

- ціни їх придбання;
- комісійних винагород;
- мита, податків, зборів, обов’язкових платежів та інших витрат, безпосередньо пов’язаних із придбанням таких цінних паперів (п. 4 НП(С)БО 12 “Фінансові інвестиції”).

Фінінвестиції (окрім інвестицій, що утримують до їх погашення або обліковують за методом участі в капіталі) **на кожну дату балансу відображають за справедливою вартістю** (п. 8 НП(С)БО 12). Інвестор здійснює оцінку та веде облік окремо за **кожною фінінвестицією** (п. 15 НП(С)БО 12). Фінінвестиції, справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо, відображають на дату балансу за їх собівартістю з урахуванням зменшення корисності інвестиції (п. 9 НП(С)БО 12).

Фінінвестиції в *асоційовані* й *дочірні* підприємства обліковують за **методом участі в капіталі**, окрім випадків, коли:

а) фінансові інвестиції придбали та утримують суто для продажу протягом 12 місяців із дати придбання;

б) асоційоване або дочірнє підприємство веде діяльність в умовах, які обмежують його здатність передавати кошти інвестору протягом періоду, що перевищує 12 місяців (п. п. 16, 17 НП(С)БО 12).

У таких випадках фінінвестиції обліковують за справедливою вартістю або за собівартістю за п. п. 8, 9 НП(С)БО 12.

Отже, в інвестора можливі такі ситуації.

***Ситуація 1.* Інвестор придбав пакет акцій АТ, якого достатньо, аби вважати об'єкт інвестування дочірнім або асоційованим підприємством. Акції не планують продавати найближчими 12 місяцями.**

Нагадаємо, що *дочірнім* вважають підприємство, яке перебуває *під контролем* материнського (холдингового) підприємства. А *контроль* — вирішальний вплив на фінансову, господарську та комерційну політику підприємства з метою одержання вигід від його діяльності. Для ідентифікації контролю достатньо володіти т. зв. контрольним пакетом акцій у розмірі 50% і більше простих акцій АТ.

Асоційоване підприємство — підприємство, на яке інвестор має *суттєвий вплив* і яке не є дочірнім або спільним підприємством² інвестора (п. 23 НП(С)БО 23 “Розкриття інформації щодо пов’язаних сторін”). А *суттєвий вплив* — повноваження брати участь у прийнятті рішень із фінансової, господарської та комерційної політики об’єкта інвестування без здійснення контролю цієї політики. Свідченням суттєвого впливу може бути володіння 20% або більше акцій (статутного капіталу) підприємства. Хоча критеріїв суттєвого впливу значно більше — п. 3 НП(С)БО 12.

Отже, придбавши пакет акцій, який дозволяє ідентифікувати об’єкт інвестування як *дочірнє* або *асоційоване підприємство*, інвестор таку інвестицію, оскільки її не збираються продати впродовж найближчих 12

місяців, доведеться обліковувати за **методом участі в капіталі**. А це задача ще та.

Якщо стисло, то зміст такого методу обліку полягає в тому, що фінінвестиції на дату балансу відображають за вартістю, яку визначають з урахуванням зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування, за винятком зміни власного капіталу, що є результатом операцій між інвестором та об'єктом інвестування. Механізм відображення внутрішніх операцій між інвестором та об'єктом інвестування описано в п. п. 13 і 14 НП(С)БО 12.

Балансову вартість фінінвестицій збільшують (зменшують) на:

1) суму, що є часткою інвестора в чистому *прибутку (збитку)* об'єкта інвестування за звітний період, із включенням цієї суми до складу доходу (втрат) від участі в капіталі.

Збільшення балансової вартості фінінвестиції за рахунок чистого прибутку об'єкта інвестування відображають:

- **Дт 141** “Інвестиції пов’язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі”;
- **Кт 721** “Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства”, **723** “Дохід від інвестицій у дочірні підприємства”.

Зменшення балансової вартості фінінвестиції за рахунок чистого збитку об'єкта інвестування фіксують:

- **Дт 961** “Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства”, **963** “Втрати від інвестицій у дочірні підприємства” **Кт 141**;

2) частку інвестора в сумі зміни загальної величини власного капіталу об'єкта інвестування за звітний період (*окрім змін за рахунок чистого прибутку (збитку), див. вище*) із включенням (виключенням) цієї суми до іншого додаткового капіталу інвестора або ж додаткового вкладеного капіталу (якщо зміна величини власного капіталу об'єкта інвестування виникла внаслідок розміщення (викупу) акцій (часток), що призвело до виникнення (зменшення) емісійного доходу об'єкта інвестування). Водночас суму

визнаних дивідендів від об'єкта інвестування інвестор не включає до доходу, а зменшує на неї балансову вартість фінінвестицій: Дт 373 “Розрахунки за нарахованими доходами” Кт 141.

Окрім того, балансову вартість інвестицій в асоційоване підприємство тестують на зменшення корисності згідно з НП(С)БО 28 “Зменшення корисності активів”.

Так у загальних рисах можна презентувати бухоблік фінінвестиції у дочірнє або асоційоване підприємство. Приклад обліку фінінвестицій за методом участі в капіталі наведено у додатку 2 до НП(С)БО 12.

Ситуація 2. Інвестор купив пакет акцій АТ, якого недостатньо, аби вважати об'єкт інвестування дочірнім або асоційованим підприємством. Акції мають котирування на фондовому ринку.

У цьому разі акції на дату балансу відображають за їх справедливою вартістю (п. 8 НП(С)БО 12). Для цінних паперів **справедлива вартість — поточна ринкова вартість на фондовому ринку, тобто їх поточне котирування**, а за відсутності такої оцінки — експертна оцінка. Таке визначення справедливої вартості цінних паперів наведено у додатку до НП(С)БО 19 “Об'єднання підприємств”.

Збільшення (дооцінку) балансової вартості таких акцій визнають іншими доходами: Дт 352 або 142, 143 Кт 740 “Дохід від зміни вартості фінансових інструментів”.

Зменшення (уцінку) придбаних акцій визнають іншими витратами: Дт 940 “Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю” Кт 352 або 142, 143.

Це висновується з п. 32 НП(С)БО 13.

А от нараховані дивіденди — фінансовий дохід інвестора (п. 7 НП(С)БО 12, п. п. 4, 7, 20 НП(С)БО 15 “Дохід”): Дт 373 “Розрахунки за нарахованими доходами” Кт 731 “Дивіденди одержані”.

Інша ситуація: придбані акції не мають котирувань на фондовому ринку. Звісно, — у загальному випадку — інвестор не зобов'язаний замовляти

експертну оцінку придбаного пакету цінних паперів. НП(С)БО 19 не є нормативно-правовим актом із питань експертної оцінки. Тому якщо обов'язок оцінки цінних паперів не закріплено законодавством, інвестор може замовити професійну оцінку за власним бажанням або відмовитися від такого задуму й перейти до наступного розділу.

Ситуація 3. Інвестор придбав пакет акцій АТ (наприклад, приватного), якого недостатньо, аби вважати об'єкт інвестування дочірнім або асоційованим підприємством. Акції не мають котирування на фондовому ринку, законодавство з питань оцінки не зобов'язує інвестора проводити оцінку інвестиції, інвестор не замовляє професійну оцінку акцій.

У такому разі інвестор керується п. 9 НП(С)БО 12: фінансові інвестиції, справедливу вартість яких достовірно визначити неможливо, **відображають на дату балансу за їх собівартістю** з урахуванням зменшення корисності інвестиції згідно з НП(С)БО 28. Головне — притомно обґрунтувати, що інвестор не зобов'язаний замовляти незалежну оцінку акцій, а за спостережними даними її неможливо достовірно визначити.

Таблиця 2.8.

Відображення в бухгалтерському обліку операції з придбання акцій за даними прикладу

№ з/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн
		Дт	Кт	
1	Сплачено грошові кошти за акції (100 шт. х 200 грн)	371	311	20000,00
2	Сплачено комісію інвестиційній фірмі за придбання акцій	377	311	1000,00
3	Зараховано на баланс акції як довгострокові фінінвестиції непов'язаним особам (на дату внесення облікового запису на рахунок у цінних паперах власника)	143	371	20000,00
4	Включено комісію інвестиційної фірми до собівартості придбаних акцій	143	377	1000,00

Приклад. Підприємство за посередництвом інвестиційної фірми придбало 100 акцій публічного АТ за ціною 200 грн за акцію. Комісія інвестиційної фірми — 1000 грн. Придбаний пакет не дозволяє класифікувати об'єкт інвестицій як дочірнє або асоційоване підприємство. Інвестор не планує

реалізовувати акції впродовж наступного року, відповідно, зараховує їх до складу довгострокових фінінвестицій непов'язаним сторонам.

Дохід від реалізації поточних або довгострокових фінінвестицій (договірну вартість проданих акцій) підприємство відображає у складі іншого доходу за **Кт 741** “Дохід від реалізації фінансових інвестицій”. Балансову вартість реалізованих акцій списують до складу інших витрат: **Дт 971** “Собівартість реалізованих фінансових інвестицій” **Кт 141, 142, 143**. Це закарбовано у п. 7 НП(С)БО 15 та у п. 29 НП(С)БО 16 “Витрати”.

Податковий облік

ПДВ - Емісія та продаж за кошти цінних паперів, у т.ч. акцій, не є об'єктом обкладення ПДВ за пп. 196.1.1 ПКУ. Тому в покупця не буде вхідного ПДВ під час купівлі акцій, як і податкових зобов'язань під час їх наступного продажу за кошти.

Податок на прибуток - **Варіант 1.** Підприємство-інвестор, яке купує акції, — платник податку на прибуток, котрий не коригує фінрезультат до оподаткування на податкові різниці з р. III ПКУ (оскільки його річний бухдохід не перевищує 40 млн грн).

Тут все досить просто. Прибуткові наслідки купівлі, переоцінки та продажу акцій зводяться до бухгалтерських, зокрема якщо придбані фінінвестиції обліковують за методом участі в капіталі. Себто доходи (витрати) від участі в капіталі за НП(С)БО 12 напрямки впливатимуть на об'єкт оподаткування малодохідного прибутківця-інвестора.

Варіант 2. Підприємство-інвестор добровільно або вимушено застосовує податкові різниці з р. III ПКУ. Тоді інвестор має зокремити увагу на таке.

Якщо фінінвестиції обліковують за методом участі у капіталі, доходи та витрати від переоцінки таких інвестицій загалом не впливають на податковий облік. А саме за пп. 140.4.1 ПКУ **фінрезультат** до оподаткування **зменшують** на суму нарахованих *доходів від участі в капіталі інших платників податку на прибуток підприємств, платників єдиного податку* та на суму нарахованих доходів у вигляді дивідендів, що підлягають

виплаті на його користь від інших платників цього податку (окрім інститутів спільного інвестування та платників, прибуток яких звільняється від оподаткування відповідно до положень ПКУ, у розмірі прибутку, звільненого від оподаткування).

Своєю чергою, згідно з пп. 140.5.3 ПКУ **фінрезультат** до оподаткування **збільшують** на суму *втрат від інвестицій в асоційовані, дочірні та спільні підприємства, розрахованих за методом участі в капіталі або методом пропорційної консолідації*. Ці коригування реалізовані через **рядки 3.2.3 та 3.1.5** додатка РІ до Декларації № 897.

Поза тим, п. 141.2 ПКУ передбачено особливі податкові різниці щодо операцій із продажу або іншого відчуження цінних паперів. Їх загальний зміст у тому, що платник податку на прибуток — із метою податкового обліку — окремо визначає загальний фінансовий результат звітного періоду за операціями з продажу або іншого відчуження цінних паперів відповідно до НП(С)БО або МСФЗ. На об'єкт оподаткування впливає *лише позитивний загальний фінрезультат від операцій із продажу або іншого відчуження цінних паперів*. Мається на увазі перевищення загальної суми прибутків від операцій із продажу або іншого відчуження цінних паперів над загальною сумою збитків від таких операцій (з урахуванням суми від'ємного фінрезультату від таких операцій та/або від'ємного загального результату переоцінки цінних паперів, не врахованих у попередніх податкових (звітних) періодах).

А от від'ємний загальний фінрезультат від операцій із продажу або іншого відчуження цінних паперів не впливає на податок на прибуток звітного періоду. Він зменшуватиме загальний фінрезультат від операцій із продажу або іншого відчуження цінних паперів податкових (звітних) періодів, що настають за податковим (звітним) періодом виникнення такого від'ємного значення фінрезультату.

Тобто, загальні збитки звітного періоду від продажу та уцінки акцій не зменшують об'єкт обкладення податком на прибуток такого періоду, а

чекають прибутків від “акційних” операцій, отриманих у наступних звітних періодах. Відповідно, за рахунок уцінки та збиткових продажів певних пакетів акцій інвестору не вдасться оптимізувати об’єкт обкладення податком на прибуток. Цей окремий “ціннопаперовий” облік реалізовано в додатку ЦП та додатку РІ до Декларації № 897.

РОЗДІЛ III

МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Розкриття інформації про інвестиційну діяльність у звітності підприємства як передумова аудиту та аналізу

Розкриття інформації буквально означає вивільнення інформації, надання фактів, даних іншим особам. В теорії і практиці використовуються й інші терміни у даному розумінні – подання, розголошення, представлення, оприлюднення інформації, інформаційне забезпечення діяльності чи управління. Фінансова й інша звітність повинна забезпечувати дійсних і потенційних інвесторів, кредиторів, а також інших користувачів (достовірною, своєчасною та корисною інформацією для прийняття ними обґрунтованих інвестиційних рішень. Щоби добитися цього необхідно вирішити ряд питань стосовно видів, сутності і змісту показників такої звітності, зокрема:

1. Кому призначена звітність, тобто хто є її користувачами?
2. Яка мета розкриття інформації у звітності?
3. У якій мірі потрібно розкривати окремі напрями діяльності і показники у звітності?

Облікова інформація за даними напрямками розкривається у відповідних формах фінансової звітності:

- формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» – майно інвестиційної сфери та джерела його утворення;
- формі № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» – доходи і витрати від інвестиційної діяльності;
- формі № 3 «Звіт про рух грошових коштів» – грошові надходження та видатки в результаті інвестиційної діяльності;
- формі № 4 «Звіт про власний капітал» – деталізація походження та руху джерел або основних складових власного капіталу підприємства як основного джерела інвестування (рис. 3.1).

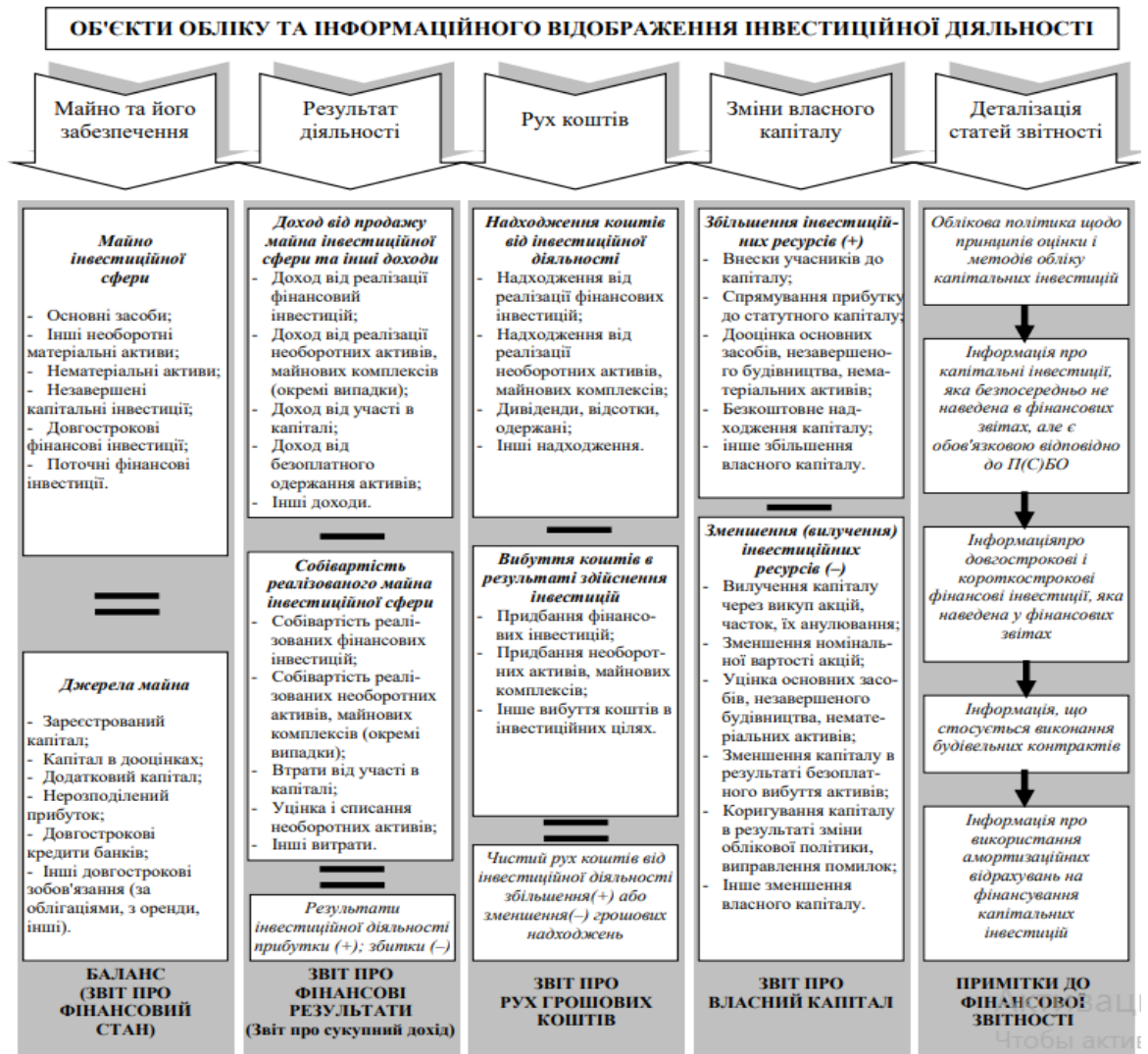

Рис. 3.1. Напрями та показники розкриття інформації щодо інвестиційної діяльності у фінансовій звітності для потреб аудиту та аналізу

Розкриття інформації у фінансовій звітності стосовно:

а) «інвестиційного майна та джерел його утворення Як показано на рисунку 3.1, майно інвестиційної сфери та джерела його покриття найбільш повно представлені у Балансі підприємства. У першому розділі активу зосереджена інформація про величину необоротних активів на дату балансу: нематеріальні активи, основні засоби, незавершене будівництво, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова дебіторська заборгованість та інші. Крім цього в Балансі подається й інша інформація інвестиційно-інноваційного характеру» [30].

Форма №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»: інвестиційні активи:

- майно інвестиційної сфери – I розділ активу;
- інвестиційний та інноваційний продукт – результат інвестиційних вкладень – I-II розділи активу;
- неперенесені інноваційні витрати на новостворений продукт – витрати майбутніх періодів – II розділ активу;
- виведені зі складу інвестиційного майна об'єкти та групи вибуття, що підлягають реалізації – III розділ активу.

У пасиві балансу розміщена інформація про джерела покриття інвестиційних та інноваційних активів, зокрема:

- власний капітал, який, по суті, можна повністю віднести до джерел фінансування інвестицій – I розділ пасиву;
- залучені зі сторони інвестиційні ресурси – банківські кредити, інші позикові кошти, залучення у формі облігаційних позик, оренди, лізингу тощо – II-III розділи пасиву.

«Поточні зобов'язання не приймають участі у фінансуванні інвестицій через те, що вони не відповідають загальним принципам інвестування (добровільність внесення коштів, претендування на дохід чи інші вигоди, участь в управлінні об'єктом інвестування)» [30].

«Більш глибоко інформація про власні джерела фінансування інвестицій їх формування та використання розкривається у фінансовому звіті ф. №4 – Звіт про власний капітал та ф. №5 – Примітки до річної фінансової звітності» [30].

б) «доходи, витрати, результати інвестиційної діяльності подаються у формі № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» як окремі рядки, що розкривають інформацію про інвестиційні доходи, витрати, результат за такими показниками» [30]:

- Дохід від участі в капіталі – відображають дохід від збільшення вартості фінансових інвестицій в асоційовані, дочірні або спільні підприємства (за винятком збільшення вартості інвестицій за рахунок додаткового інвестування) – рядок 2200 (Оборот за Дт рах. 72 «Доход від участі в капіталі» у кореспонденції з Кт субрах. 79.2 «Результат фінансових

операцій»);

– Інші доходи – «відносять доходи інвестиційної діяльності (без ПДВ і акцизного збору), а саме дохід від реалізації фінансових інвестицій, від безкоштовно отриманих необоротних активів, від дооцінки необоротних активів, від списання безнадійної неопераційної кредиторської заборгованості. Крім цього, на нашу думку, сюди також повинні відноситись дохід від реалізації необоротних активів (така ситуація можлива, якщо для активів не виконуються всі критерії визнання їх утримуваними для продажу) – рядок 2240 (Оборот за Д-т рах. 74 «Інші доходи» у кореспонденції з К-т субрах. 79.3 «Результат іншої діяльності»)» [30];

– Втрати від участі в капіталі – «зазначають втрати від інвестицій у дочірні, асоційовані та спільні підприємства, які обліковують як фінансові інвестиції за методом участі в капіталі. Ці втрати виникають тоді, коли об'єкт інвестування зазнає збитків, а отже балансова вартість інвестицій зменшується на частину збитків, що відповідає частці інвестора – рядок 2255 (Оборот за К-т рах. 96 «Втрати від участі в капіталі» у кореспонденції з Д-т субрах. 79.2 «Результат фінансових операцій»)» [30];

– Інші витрати – «відображають собівартість реалізованих фінансових інвестицій, втрати від неопераційної курсової різниці, зниження вартості необоротних активів і фінансових інвестицій, списання основних засобів та інших необоротних активів – рядок 2270 (Оборот за К-т рах. 97 «Інші витрати» у кореспонденції з Д-т субрах. 79.3 «Результат іншої діяльності»)» [30].

Інші доходи, що обліковуються на однойменному рахунку 74, та інші витрати, що передбачено обліковувати на рахунку 97, мають суто інвестиційний характер і тому відповідні рахунки та статті у формі № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» доцільно іменувати «Доходи інвестиційної діяльності» і «Витрати інвестиційної діяльності». Варто відзначити, що з впровадження НП(С)БО 1 та відповідно до вимог МСФЗ інвестиційні доходи та інвестиційні витрати повинні розкриватись у розділі II форми № 2 «Сукупний дохід», щоб розрахувати суму сукупного

доходу за звітний період. При цьому НП(С)БО 1 визначає інший сукупний дохід як доходи та витрати, не включені до фінансових результатів підприємства. Відтак, у цьому розділі формуються наступні показники щодо інвестиційної діяльності:

— Дооцінка (уцінка) необоротних активів – «показують суму дооцінення основних засобів і нематеріальних активів, зменшену на суму здійснених уцінень таких активів протягом звітного періоду, за мінусом дооцінок/уцінок, віднесених на фінансовий результат – рядок 2400 (Оборот за К-т субрах. 41.1 «Дооцінка (уцінка) основних засобів» та субрах. 41.2 «Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів»))» [30].

— Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів – «відображають суму зміни балансової вартості об'єктів хеджування, визначену згідно з П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» – рядок 2405 (Аналітичні дані за рах. 41 «Капітал в дооцінках»))» [30].

— Накопичені курсові різниці – місце для суми курсових різниць, які згідно з п. 9 П(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів» виникають за фінансовими інвестиціями в господарські одиниці за межами України – рядок 2410 (Аналітичні дані за субрах. 42.5 «Інший додатковий капітал»).

— Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств – «відображають частку іншого сукупного доходу асоційованих, дочірніх або спільних підприємств, облік фінансових інвестицій, який ведуть за методом участі в капіталі (наприклад, частина дооцінки необоротних активів, курсових різниць) – рядок 2415 (Аналітичні дані за рах. рах. 41 «Капітал в дооцінках» та 42 «Додатковий капітал»))» [30].

в) руху грошових коштів в результаті операції інвестиційно-інноваційного характеру, інформація про який розкривається у формі № 3 «Звіт про рух грошових коштів». «Звіт передбачає показники, що характеризують грошові надходження, грошові видатки та чистий рух коштів від інвестиційної діяльності. До грошових надходжень інвестиційного характеру відносять виручку від реалізації фінансових інвестицій,

необоротних активів та майнових комплексів, отримані відсотки, дивіденди від інвестиційних вкладень та інші надходження. Грошові видатки пов'язують з придбанням фінансових інвестицій, необоротних активів та майнових комплексів, інших платежів, пов'язаних з інвестиційною діяльністю. Різниця між грошовими надходженнями та грошовими видатками у результаті інвестиційної діяльності з врахуванням руху коштів від надзвичайних подій характеризує показник чистого руху коштів від інвестиційної діяльності (рядок 3295 форми № 3)» [30].

Зазвичай, чистий рух коштів від інвестиційної діяльності повинен мати від'ємне значення, оскільки перевищення грошових видатків на здійснення капітальних інвестицій над доходами від реалізації інвестиційного майна означає розвиток, розширення матеріально-технічної бази підприємства, впровадження результатів науково-технічного прогресу.

3.2. Фінансовий аналіз ефективності діяльності ПрАТ «Чумак» як основа для проведення інвестиційної діяльності

В першу чергу необхідно здійснити аналіз рівня ліквідності та платоспроможності ПрАТ «Чумак» за 2016 – 2020 роки. При здійсненні розрахунків необхідно скористатися методикою розробленою нашими стейкхолдерами, а саме аналітичною платформою корпорації You Control, що в свою чергу дасть нам змогу обчислити величину індикатора Fin Score. Цей показник трактується як скоринговий індекс фінансової стійкості компанії та дає змогу проведення аналізу повного спектра фінансової активності компанії, а саме зрозуміти положення підприємства відносно рівня ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності.

Відповідно до проведених розрахунків, ми не можемо стверджувати що підприємство покращило своє становище в плані ліквідності за аналізований проміжок часу. В підтвердження цієї гіпотези ми можемо привести той факт, що два основні показники, коефіцієнт поточної ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності на прикінці аналізованого періоду не перевищують

референтних значень (таб.3.1.).

Таблиця 3.1.

**Динаміка рівня ліквідності Приватного акціонерного товариства
«Чумак» за 2016-2020 роки**

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	D/1,8	B/2,6	B/2,6	B/2,8	B/3,0
Ліквідність					
Поточна ліквідність	131,80%	168,80%	64,00%	73,20%	91,80%
Абсолютна ліквідність	0,60%	0,50%	0,90%	3,40%	7,20%
Коефіцієнт «кислотний тест»	60,40%	81,90%	33,80%	44,80%	51,80%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	58,30%	78,40%	33,10%	44,10%	51,80%
Відношення грошових коштів до активів	0,40%	0,20%	1,10%	3,20%	4,90%
Проміжний коефіцієнт покриття	58,30%	78,40%	33,10%	44,10%	51,80%

Джерело: складено автором за даними you control

Так, якщо у 2016 році рівень поточної ліквідності перебував на позначці 131,8% при нормі референтного значення більше 100%, то вже у 2020 році даний індикатор знизився нижче референтного рівня і перебував на позначці 91,8%. В той же час, величина абсолютної ліквідності зросла з 0,6% у 2016 році до 7,2% у 2020 році і це звичайно є позитивним явищем, але слід звернути увагу що референтне значення при цьому перебуває на рівні більше 20%. Крім того, провівши загальногалузевий аналіз, ми прийшли до висновку, що ПрАТ «Чумак» мало значно менші показники поточної ліквідності у порівнянні з середніми значеннями по галузі (рис.3.2.).

Рис.3.2. Динаміка зміни поточної ліквідності ПрАТ «Чумак» та середньогалузевої величини за 2016-2020 роки

З проведеного аналізу (рис.3.1.), ми можемо бачити, що якщо на початку

досліджуваного періоду середньогалузева величина постійної ліквідності та цей же індикатор у ПрАТ «Чумак» перебували майже на однаковому рівні, відповідно 137,6% по галузі та 131,8% в ПрАТ «Чумак». У 2017 році компанія навіть змогла перевищити середньогалузеві значення індикатора досягнувши рівня 168,8% при середньому значенні по галузі 133,4%. Проте вже починаючи з 2018 року ми можемо діагностувати проблеми в компанії при погашенні її поточних зобов'язань строком до 1 року за рахунок оборотних активів, оскільки протягом 2018-2020 років значення коефіцієнта поточної ліквідності хоча і збільшувалося 64% у 2018 році, 73,3% у 2019 році та 91,8% у 2020 році, проте вони не перевищували нормативного значення.

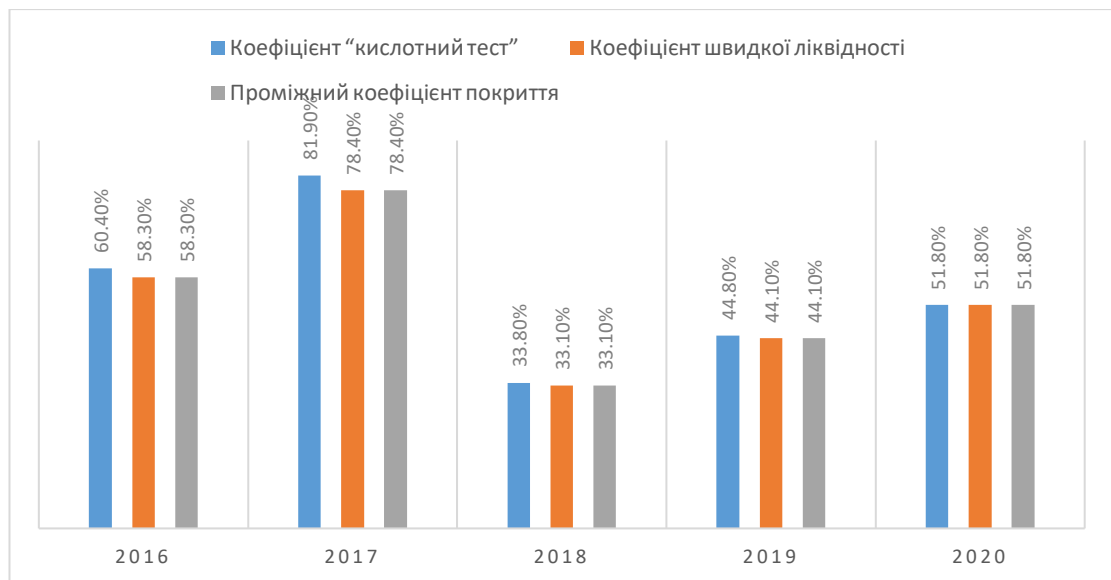

Рис.3.3. Динаміка зміни основних показників ліквідності ПрАТ «Чумак» за 2016-2020 роки

Як ми бачимо з даних таблиці 3.1. та рис.3.3 всі значимі індикатори, що характеризують ліквідність компанії мали тенденцію до зниження протягом усього досліджуваного періоду. Так, співвідношення між оборотними активами (без величини запасів) та поточними зобов'язаннями компанії зменшилися з 60,4% у 2016 році до 51,8% у 2020 році, при цьому лише у 2017 році величина «кислотного тесту» в ПрАТ «Чумак» перевищила середньогалузеві значення і становила 81,9% в компанії проти 73,0% по галузі, а весь інший аналізований період підприємство було не в змозі досягти цих показників. Аналогічна ситуація спостерігається з іншими двома показниками

які характеризують стан ліквідності у ПрАТ «Чумак», а саме коефіцієнтом швидкої ліквідності та проміжним коефіцієнтом покриття, які відповідно знизилися з 58,3% у 2016 році до 51,8% у 2020 році.

Наступним етапом аналізу фінансових коефіцієнтів на наш погляд є детальний аналіз індикаторів які дають змогу описати стан платоспроможності аналізованого суб'єкта господарювання.

Таблиця 3.2.

Динаміка рівня платоспроможності ПрАТ «Чумак» за 2016-2020 роки

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	D/1,8	B/2,6	B/2,6	B/2,8	B/3,0
Платоспроможність					
Коефіцієнт автономії	-89,90%	-77,20%	-26,40%	6,80%	30,70%
Відношення чистого боргу до EBITDA	17,2	12,1	7,8	4	3,4
Коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	-366,50%	-370,10%	-133,70%	21,20%	82,80%

Джерело: складено автором за даними you control

Здійснивши аналіз рівня платоспроможності ПрАТ «Чумак» ми можемо спостерігати окремі позитивні зрушення в частині збільшення частки власного капіталу компанії у величині коштів, інвестованих у її діяльність, а саме з від'ємних 89,9% у 2016 році до позитивного значення на рівні 30,7% у 2020 році. Ця тенденція дає нам змогу стверджувати, що підприємство стає більш фінансово незалежним від кредиторів, проте навіть зараз це значення не перевищує референтного рівня, який має бути на рівні $\geq 50\%$ для підприємств сектору нефінансових корпорацій, куди відноситься базова компанія. Однак, подібна ситуація є типовою для усієї галузі, де середньогалузевий показник за досліджуваний період жодного разу не перевищив референтне значення і навіть демонстрував тенденцію до зниження з 40,5% у 2016 році до 38,8% у 2020 році.

Позитивну динаміку ми також спостерігаємо при аналізі коефіцієнта платоспроможності, який демонструє у скільки разів чистий борг перевищує

величину прибутку до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань. Іншими словами, характеризує розмір наявного боргового навантаження та його відповідності наявним доходам отриманим в процесі здійснення господарської діяльності. А саме, відношення чистого боргу до EBITDA зменшилося з 17,2 у 2016 році до 3,4 у 2020 році що з одного боку перебуває в межах референтного рівня (від 3 до 5), проте все одно перевищує середній показник по галузі, який протягом усього досліджуваного періоду перебував на позначці 2.2. Крім того, до позитивних моментів, що характеризують платоспроможність, слід віднести збільшення індикатора що характеризує покриття необоротних активів власним капіталом з від'ємного значення у -366,5% у 2016 році до додатного значення на рівні 82,8% у 2020 році.

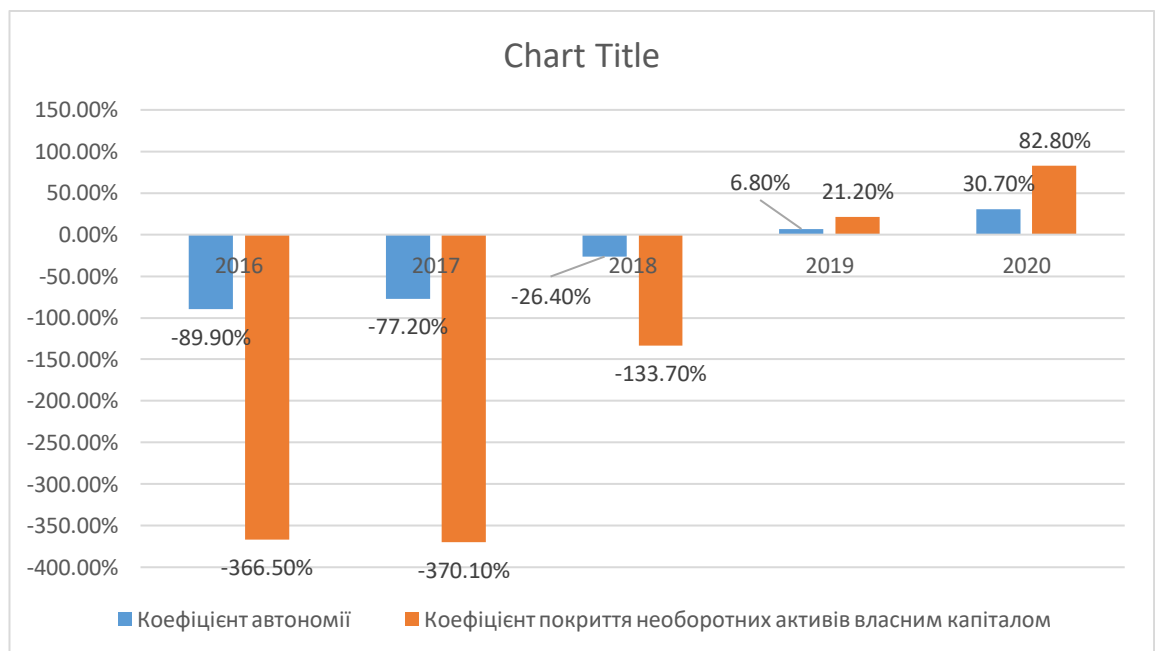

Рис.3.4. Динаміка зміни основних показників платоспроможності ПрАТ «Чумак» за 2016-2020 роки

Ще одним кроком, який дозволяє системно аналізувати здатність компанії своєчасно та у повному обсязі розраховуватися за своїми довгостроковими зобов'язаннями є дослідження показників прибутковості, оскільки навряд чи компанія зможе бути платоспроможною без досягнення позитивних результатів у цій частині. Через це, цей блок індикаторів налічує вісім коефіцієнтів, які всебічно характеризують з одного боку скільки

прибутку приносить той чи інший вид економічного активу, а з іншого показує відношення різних видів прибутку до різних видів собівартості. Результати обчислень індикаторів у вигляді динамічного ряду надані в таблиці 3.3. та на рисунку 3.5.

Таблиця 3.3.

Динаміка рівня прибутковості ПрАТ «Чумак» за 2016-2020 роки

Фінансовий індикатор	2016	2017	2018	2019	2020
Індекс FinScore	D/1,8	B/2,6	B/2,6	B/2,8	B/3,0
Прибутковість					
ROA - Рентабельність активів	-23,50%	3,80%	12,20%	18,40%	7,90%
Рентабельність власного капіталу	-	-	-	-	35,00%
RCA - Рентабельність оборотних активів	-31,10%	4,80%	15,20%	27,10%	12,60%
NPM - Чиста маржа	-15,30%	2,50%	6,70%	10,00%	5,50%
ROTA - Рентабельність загальних активів	-11,00%	8,30%	13,30%	20,50%	10,80%
Валова рентабельність собівартості	47,00%	45,60%	44,20%	47,40%	41,80%
Рентабельність операційних витрат	103,00%	119,40%	122,10%	147,60%	147,00%
Чиста рентабельність витрат	3,50%	6,80%	7,40%	11,60%	10,40%

Джерело: складено автором за даними you control

Аналіз даних таблиці 3.3. та рис. 3.5. доречно проводити у двох напрямках: перший – динаміка зміни показників рентабельності використання активів, та другий - в контексті відношення прибутку до собівартості.

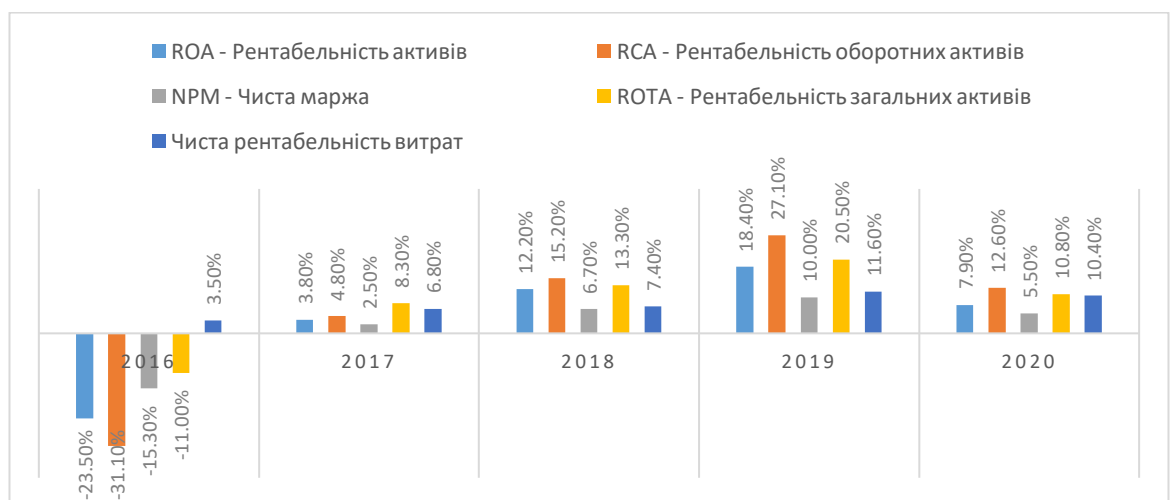

Рис.3.5. Динаміка зміни основних показників рентабельності ПрАТ «Чумак» за 2016-2020 роки

Дані таблиці 3.3. дають змогу стверджувати, що ПрАТ «Чумак»

протягом досліджуваного періоду значно покращила свої позиції з точки зору прибутковості. Так, якщо у 2016 році на кожні 1000 грн активів компанії приросили підприємству 235 грн. збитку, то вже в 2020 році компанії вдалося змінити цю негативну тенденцію і величина прибутку сягала 79 грн на кожні 1000 грн активів. Поряд з цим, досліджуючи цей же показник на рівні галузі, ми також спостерігаємо позитивні зміни. Так, якщо рентабельність активів в середньому по галузі у 2016 році становила 2,2% і забезпечувала 22 грн. прибутку на кожну 1000 грн. активів то через чотири роки, у 2020 році даний показник знизився до 1,1% то забезпечував вже лише 11 грн. прибутку на кожну 1000 грн. активів.

Правильно побудована економічна політика компанії дозволила їй поліпшити відношення чистого прибутку до загальної виручки компанії. Так у 2016 році чиста маржа перебувала на позначці -15,3%, але вже у 2020 році величина NPM досягла додатного значення 5,5%, при тому що середнє значення цього показника по галузі у 2020 році перебувало на рівні 1,1%.

3.3. Аудит інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання

Ринок аудиторських послуг в сфері аудиту інвестиційної діяльності в Україні іще не досить стабільний і поки що недостатньо ефективний. Проведення наукових досліджень з пошуку оптимальних шляхів вдосконалення системи організації та управління аудиторською діяльністю у цій сфері є одним із ключових завдань науки і практики на сучасному етапі економічного розвитку економіки України та її інтеграції з економікою Європейського Союзу.

У цих умовах дуже важливо забезпечити професійне проведення аудиту інвестиційної діяльності, перш за все, зовнішнього аудиту інвестиційних проектів, звернувши особливу увагу на перевірку: паспорту бюджетної програми; річного звіту про виконання паспорту бюджетної програми; довідки щодо стану фінансування, касових видатків та освоєння коштів за проектом;

титулу об'єкта; конструктивних елементів об'єкта; інших документів, поданих головним розпорядником для підтвердження фактичних даних.

Аудит інвестиційної діяльності перш за все має бути зосереджений на перевірці іноземних і вітчизняних інвестиційних проектів. Інвесторам важливо отримати об'єктивні аудиторські висновки про уже ними впроваджені інвестиційні проекти. Її організація і проведення повинні відповідати основним вимогам міжнародних стандартів аудиту.

З метою пошуку резервів зниження витрат на інвестиційні проекти аудитор має оцінити: понесені інвестором під час здійснення ним проекту тимчасові і фінансові витрати з отримання права користування земельною ділянкою, підключення до мереж, отримання дозвільної документації; важливо аудитору пересвідчитись в тому, чи не було допущено помилок при складанні розрахунків кошторисної вартості за окремими видами проектно-будівельних робіт, при виборі постачальників обладнання, технологічних ліній, інжинірингових робіт, а також - об'єктивності експертизи транспортних та логістичних витрат.

Під час аудиту інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання аудитору необхідно всесторонньо дослідити: обсяги матеріальних витрат, зокрема, потреби, ціни та умови постачання сировини, допоміжних матеріалів і енергоносіїв; витрати, що віднесені прямо на собівартість продукції; витрати на формування штату та фонду оплати праці; очікувані загальні (адміністративні) витрати інвестиційного проекту; обсяги оптимальних джерел фінансування та розробка рекомендацій щодо реалізації інвестиційних проектів, тощо.

При оцінці інвестиційних проектів найбільш істотними виглядають наступні види невизначеності та інвестиційних ризиків:

- ризик, пов'язаний із нестабільністю економічного законодавства;
- зовнішньоекономічний ризик обмежень на торгівлю і постачання;
- ризик несприятливих соціально-політичних змін у країні чи регіоні;

- неповнота, або неточність інформації про динаміку техніко-економічних показників, параметри нової техніки і технології;
- коливання ринкової кон'юнктури, цін і валютних курсів;
- невизначеність природно-кліматичних умов, можливість стихійних лих;
- виробничо-технологічний ризик;
- невизначеність цілей, інтересів та поведінки учасників ринку;
- неповнота або неточність інформації про фінансове становище і ділову репутацію підприємств-учасників договірних зобов'язань.

Таким чином, можемо стверджувати, що подальший розвиток аудиту інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання в Україні повинен здійснюватися з врахуванням сучасних світових тенденцій глобалізації економіки і надалі удосконалюватись і використовувати найсучасніші прийоми щодо зниження ризику не виявлення помилок при їх аудиті.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження теоретичних аспектів інвестиційної діяльності підприємства, доходимо до висновку, що частина дослідників вважає, що інвестиції - це витрати, інша – різного роду цінності (активи).

Для потреб бухгалтерського обліку інвестиції – це вкладення майнових та інтелектуальних цінностей в різні галузі економіки, а також в цінні папери (акції, облігації) з метою одержання доходу або встановлення контролю над підприємством, діяльність якого інвестується. розуміють вкладення певних ресурсів з метою одержання майбутніх вигод. Втім, всі дослідники, в своїх трактуваннях одностайні в одному - інвестиції (в будь-якому їх вираженні) потрібно вкладати цілеспрямовано у пріоритетні економічні проекти, що в результаті діяльності призведе до прибутку. Отже, динамізм інвестицій надає їм якості процесу, тимчасової тривалості та передбачає здійснення ряду перетворень, а саме: ресурси (цінності) – вкладення (витрати) – дохід (ефект).

Запропонована класифікація інвестицій за визначеними ознаками уможливорює детальний аналіз особливостей та специфіки інвестицій, що сприятиме всебічному і комплексному дослідженню інвестиційної діяльності у виробничій сфері. Зважаючи на це, інвестор може правильно організувати напрями передінвестиційних ринкових досліджень, визначити альтернативні цілі та сформулювати величину прогнозних показників інвестиційної діяльності. Зрозуміло, що з розвитком економічних відносин та адаптацією до євро стандартів буде змінюватися також й актуальність окремих класифікаційних ознак.

Науковці в суті інвестиційної діяльності вбачають практичні, ціленаправлені дії, заходи щодо розміщення, вкладення, трансформації і відшкодування інвестиції. Характер інвестиційної діяльності залежить від цілей і завдань операційної діяльності підприємства. Інвестиційна діяльність покликана забезпечити зростання прибутку шляхом забезпечення: по-перше, збільшення доходів завдяки збільшенню обсягів виробничо-комерційної діяльності; по-друге, зниження питомих витрат на одиницю продукції.

Інвестиційна діяльність включає в себе передінвестиційний процес, реальне інвестування та фінансове інвестування. Окрім зазначених процесів доцільно визначити процес аналізування результатів інвестиційної діяльності, що дасть змогу максимізувати доходи (прибутку) від інвестицій, та зважувати рівень інвестиційних ризиків.

Ухвалення законів та інших нормативних актів, які регулюють інвестиційну діяльність, а також інвестиційне кредитування підприємництва взагалі та окремих господарських суб'єктів зокрема, є однією з найбільш важливих умов реалізації державної інвестиційної політики в усіх галузях національної економіки. Основними недоліками даних законодавчих актів є – відсутність розмежування між портфельними і прямими інвестиціями, яке дозволило б диференціювати методи регулювання інвестицій в залежності від дійсних намірів інвестора здійснювати капіталовкладення в реальне виробництво або розміщати свої вільні грошові кошти на короткий термін, користуючись різними фінансовими інструментами, в тому числі і емісійними цінними паперами. Окрім того, виявлено відсутність законодавчих гарантій з боку держави по захисту прав інвесторів. Таким чином, інвестор стикається з законодавчим ризиком.

У процесі проведеного дослідження організаційно-методичних аспектів операцій інвестиційної діяльності було зроблено такі висновки:

Організація обліку фінансових інвестицій має охоплювати процес попередньої оцінки інвестиційного процесу інвестором, здійснення (проведення) інвестиційної операції, організації первинної реєстрації економічної інформації, поточного, підсумкового обліку та відображення у звітності. Викладена методика організації обліку фінансових та реальних інвестицій, уможлиблює формування необхідної інформації для потреб управління інвестиційною діяльністю підприємств.

В загальноекономічному розумінні капітальні інвестиції є інвестиціями в основний капітал. На рівні підприємства — це вартість фінансових, матеріальних, трудових, інтелектуальних та інших ресурсів, спрямованих на

відтворення необоротних активів (основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів та довгострокових біологічних активів), що капіталізується. Проте, згідно опрацьованого матеріалу, можна стверджувати, що до капітальних інвестицій слід відносити зовнішнє залучення активів у обмін на корпоративні права, так це як трактують МСФЗ.

Витрати на капітальний ремонт об'єктів основних засобів доцільно класифікувати на витрати, що впливають/не впливають на збільшення майбутніх економічних вигід. З огляду на цей факт, витрати на поліпшення якості продукції в наслідок реконструкції, модернізації об'єктів; зменшення операційних витрат у результаті за провадження нових технологій; на відновлення втрачених властивостей активів доцільно капіталізувати і відносити на збільшення вартості відповідних активів витрати. У свою чергу витрати на збереження активів у робочому стані, підтримання раніше визначеного рівня продуктивності слід віднести до поточних витрат. Таким чином, собівартість придбаних об'єктів включає кілька компонентів: витрати на придбання активів, вартість робіт, пов'язаних з поліпшенням (модернізацією, добудовою, реконструкцією) основних засобів, що приведуть до збільшення у майбутньому економічних вигод.

Для аналітичності, деталізації інформації про здійснені операції з капітальними інвестиціями доцільним видається рахунок «Капітальне будівництво» (151) уточнити, тобто, розширити відповідно до видів поліпшень: “Капітальні інвестиції в модернізацію”, “Капітальні інвестиції в реконструкцію”, “Капітальні інвестиції в добудову”, “Капітальні інвестиції в реорганізацію”, “Капітальні інвестиції в ремонт, що капіталізується”, “Капітальні інвестиції в ремонт, що не капіталізується”. Інформаційні дані цих рахунків забезпечать складання статистичної звітності відносно капітальних інвестицій без додаткових вибірок, забезпечать достовірною, повною обліковою інформацією менеджерів-управлінців для оперативного аналізу капітальних інвестицій на предмет їх величини, віддачі, та з метою прийняття управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України, 18 вересня 1991 року № 1560 XII [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
2. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України [Інструкція]: Постанова Правління Національного банку України N 388 від 21.11.97 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
3. Звіт про рух грошових коштів: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
4. Про затвердження Інструкції про складання річного фінансового звіту банків України: Постанова Правління НБУ від 17.02.2009 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
5. Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Правління НБУ від 27.12.2007 N 480 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
6. Инвестиционный менеджмент [уч. пособие] [Л. Гончаренко, Л. Олейников, В. Березин, С. Георгиевская, Т. Новикова, А. Симонов, А. Георгадзе]. — М.: КНОРУС, 2005. — 296 с.
7. Пересада А.А. Інвестування [навч. посібник]/ А. Пересада. — К.: КНЕУ, 2004. — 250 с.
8. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність [навч. посіб.]/ Т. Майорова. — К.: ЦУЛ, 2003 — 376 с.
9. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент [навч. посіб.]/ В. Федоренко. — 2-ге вид., доп. — К.: МАУП, 2001. — 280 с.
10. Ворсовський О.Л. Фінансово-інвестиційні ресурси підприємств [електронний ресурс]. — Режим до' ступу: www.rusnauka.com/19_NNM_2007/Economics/23262.doc.htm.

11. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. — 3-тє видання, випр. та доповн. — К.: Т-во "Знання", КОО, 2000. — 587 с.
12. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент [учебный курс]/ И. Бланк. — К.: Эльга Н, Ника-Центр, 2001. — 448 с.
13. Должанський І.З. Управління потенціалом підприємства [навч. посібник]/ Должанський І.З. Загорна Т.О., Удалих О.О. та ін. — К: Центр навчальної літератури, 2006 — 362 с.
14. Бард В.С. Финансово-инвестиционный комплекс [монография]/ В. Бард. — М.: Финансы и статистика, 1998.
15. Старик Д.Э. Как рассчитать эффективность инвестиции/ Старик Д.Э. — М.: Финстатинформ, 1996.
16. Снеткова А. В. Генезис трактування дефініції «інвестиції». *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2016. - Вип. 9. №186. С. 44-52.
17. Рогожин П. С. Гойко А. Ф. Економіка будівельних організацій. — К.: Видавничий дім «Скарби», 2001. 448 с.
18. Макконел К.Р., Брю С.Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика / пер.с англ. 11-го изд. Е. С. Иванова, 2002. - 785 с.
19. Дорнбуш Р. Макроекономіка / Р. Дорнбуш, С. Фішер. — К : Основи, 1996. — 814 с.
20. Крупка Я. Д. Методи оцінки майна та інвестицій в обліку й звітності. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 1. С. 76-83.
21. Борщ Л. М. Інвестування: теорія і практика : навчальний посібник. Київ. 2005. С. 423-466.
22. Корчагин Ю.А. Инвестиционная стратегия. Ростов н/Д: Феникс, 2006. 316 с.
23. Игонина Л. Л. Инвестиции: учебное пособие. Москва: Экономистъ, 2005. 478 с.

24. Бланк И. А. Финансовый менеджмент. Учебный курс, 2004. 656 с.
25. Internal control – Integrated Framework. 2013. URL: <https://www.coso.org/Pages/ic.aspx> (Last accessed: 02.05.2018).
26. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік. навчальний посібник : Київ, 2016. 424 с.
27. Крупка Я. Д. Про інвестиційну складову корпоративної фінансової звітності. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. № 4. С. 123-131.
28. Загородній А. Г. Інновації як об'єкт стратегічного аналізу. *Актуальні проблеми економіки*. 2010. № 9 (111). 337 с.
29. Черваньов Д. М. Менеджмент інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств України. Київ. 1999. - 516 с.
30. Крупка Я. Д., Питель С. В., Мельничук І. В. Облік, оподаткування і правове регулювання інвестиційно-інноваційної діяльності : навчальний посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – Тернопіль : Крок, 2017. – 264 с.
31. Крючкова І. В., Попельнюхов Р. В. Теоретико-методологічні аспекти державного регулювання інвестиційної політики як важливого фактору економічного зростання. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vchnu_ekon/2010_1_2/298-301.pdf
32. Парфенюк Є. І., Державне регулювання інвестиційних процесів в Україні. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_biol/nvnltu/22_14/288_Par.pdf
33. Поєдинок В.В. Правове регулювання інвестиційної діяльності: теоретичні проблеми: монографія, Ніжин: Аспект-поліграф, 2013. – 480 с.
34. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти» URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01>
35. Кобушко І. М. Економетричне моделювання механізму запобігання тіньовим схемам виведення капіталу через податкові та інвестиційні канали в Україні: Моделювання ймовірності здійснення операцій

з легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом через інвестиційні та податкові канали: звіт про НДР (проміжний) / кер. І. М. Кобушко. – Суми: СумДУ, 2018. – 208 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/73908>

36. Похилько С. В. Інвестиційно-фінансові механізми еколого-орієнтованого розвитку регіонів : звіт про НДР (заключний) / Кер. С. В. Похилько. – Суми : СумДУ, 2014. – 50 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39515>

37. Бушовська Л. Б. Інвестиційна діяльність як об'єкт управління / М. П. Войнаренко, Л. Б. Бушовська // Науковий журнал. – 2015. – № 5 (21). – С. 40 - 44. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/archive/2015/No5/40.pdf>

38. Шелест Є. О. Класифікація експортного потенціалу та її роль у формуванні і реалізації експортних можливостей машинобудівних підприємств / Є. О. Шелест // Вісник Тернопільського національного економічного університету, 2010. – № 3. – С. 133 – 141. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/handle/123456789/3009>

39. Котикова О. І. Державне регулювання економіки та економічна політика: конспект лекцій / О. І. Котикова. – Миколаїв : МНАУ, 2016. – 137 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2141/1/Derzhavne_rehulyuvannya_ekonomiky_Kotyкова.Pdf

40. Мінекономіки оприлюднило консенсус-прогноз на 2020-21 роки. Стаття в інтернеті. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.5.ua/ekonomika/vvp-infliatsiia-kurs-dolara-minekonomiky-opryliudnylokonsensus-prohnoz-na-2020-21-roky-212982.html>

41. Крейдич І. М. Державне регулювання інвестиційної діяльності / І.М. Крейдич // Фондовий ринок. – 2008. – № 3. – С. 32 – 36. 13, с. 34.

42. Інформація емітента. Особлива інформація – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///C:/Users/Admin/Downloads /775493580aa14903a7485a6e140db84e%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Admin/Downloads/775493580aa14903a7485a6e140db84e%20(1).pdf)

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : Наказ Міністерства фінансів України : № 91 від 26.04.2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.

44. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України : № 3480- IV від 23 лютого 2006 року / Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

45. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства оцінка» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_046.

46. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами в банках України : Постанова Правління Національного банку України : № 358 від 03.10.2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1265-05>

47. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 31 «Частки у спільних підприємствах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_040.

48. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України : № 290 від 29.11.99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

49. <https://zvitnist.com/search?req=32110708+>

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧУМАК"

JSC "CHUMAK"

Код ЄДРПОУ 24106105

✓

 не перебуває в процесі припинення

Входить у групу

Дельта Вілмар

Фінансово-майновий стан за 2020 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	26 454	20 332
первісна вартість	1001	51 059	47 158
накопичена амортизація	1002	24 605	26 826
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	490 455	471 123
первісна вартість	1011	620 307	675 209
знос	1012	129 852	204 086
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	20 633	0
Інші необоротні активи	1090	0	0

Усього	1095	537 542	491 455
Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	252 992	362 814
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	308 123	341 307
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	23 841	57 347
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 285	6 316
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	29 338	65 396
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього	1195	617 579	833 180
Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Фінансово-майновий стан	1300	1 155 121	1 324 635

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	713 481	713 481
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	61 854	61 854

Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-475 217	-368 463
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього	1495	300 118	406 872

Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	3 594
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	13 491	6 126
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього	1595	13 491	9 720

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	75 000

Поточна кредиторська заборгованість за:

довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	7 050
товари, роботи, послуги	1615	194 933	110 629
розрахунками з бюджетом	1620	0	2 477
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1 351	2 580
розрахунками з оплати праці	1630	12 892	27 064
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	630 843	679 657

Усього	1695	841 512	908 043
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Фінансово-майновий стан	1900	1 155 121	1 324 635

Інформація про фінансові результати за 2020 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 901 109	1 612 080
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 340 862	1 141 758
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	560 247	470 322
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	0	0
Адміністративні витрати	2130	81 952	78 214
Витрати на збут	2150	260 334	214 887
Інші операційні витрати	2180	38 908	74 906
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	179 053	102 315
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	829	5 575
Інші доходи	2240	0	53 034

Фінансові витрати	2250	13 599	3 120
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	36 921	0
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	129 362	157 804
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-24 226	-33 360
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	105 136	124 444
збиток	2355	0	0
Сукупний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід	2465	105 136	124 444

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	993 730	888 212
Витрати на оплату праці	2505	201 330	134 797
Відрахування на соціальні заходи	2510	40 519	24 339
Амортизація	2515	73 214	69 816
Інші операційні витрати	2520	250 874	243 828
Разом	2550	1 559 667	1 360 992

Розрахунок показників прибутковості акцій	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	0
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	0
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧУМАК"

JSC "CHUMAK"

Код ЄДРПОУ 24106105

не перебуває в процесі припинення

Входить у групу

"Дельта Вілмар"

Фінансово-майновий стан за 2018 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	19 000 – 20 000	19 000 – 20 000
первісна вартість	1001	160 000 – 170 000	170 000 – 180 000
накопичена амортизація	1002	150 000 – 160 000	150 000 – 160 000
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 600 – 5 700	4 800 – 4 900
Основні засоби	1010	140 000 – 150 000	130 000 – 140 000
первісна вартість	1011	930 000 – 940 000	930 000 – 940 000
знос	1012	790 000 – 800 000	790 000 – 800 000
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	15 – 20	15 – 20
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0

Усього	1095	160 000 – 170 000	160 000 – 170 000
--------	------	-------------------	-------------------

Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	320 000 – 330 000	310 000 – 320 000
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	200 000 – 210 000	280 000 – 290 000

Дебіторська заборгованість за розрахунками:

за виданими авансами	1130	50 000 – 51 000	25 000 – 26 000
з бюджетом	1135	25 000 – 26 000	15 000 – 16 000
у тому числі з податку на прибуток	1136	940 – 950	790 – 800
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 000 – 11 000	2 000 – 2 100
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 000 – 2 100	8 900 – 9 000
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	13 000 – 14 000	7 400 – 7 500
Усього	1195	620 000 – 630 000	650 000 – 660 000

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Фінансово-майновий стан	1300	790 000 – 800 000	820 000 – 830 000

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	340 000 – 350 000	690 000 – 700 000
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	48 000 – 49 000	48 000 – 49 000

Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1 100 000...-1 000 000	-970 000...-960 000
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього	1495	-670 000...-660 000	-220 000...-210 000

Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 000 000 – 1 100 000	8 200 – 8 300
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього	1595	1 000 000 – 1 100 000	8 200 – 8 300

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	0

Поточна кредиторська заборгованість за:

довгостроковими зобов'язаннями	1610	520 – 530	10 – 15
товари, роботи, послуги	1615	340 000 – 350 000	200 000 – 210 000
розрахунками з бюджетом	1620	690 – 700	до 10
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	750 – 760	160 – 170
розрахунками з оплати праці	1630	2 700 – 2 800	3 300 – 3 400
Поточні забезпечення	1660	5 700 – 5 800	8 200 – 8 300
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	67 000 – 68 000	800 000 – 810 000

Усього	1695	420 000 – 430 000	1 000 000 – 1 100 000
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Фінансово-майновий стан	1900	790 000 – 800 000	820 000 – 830 000

Інформація про фінансові результати за 2018 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 400 000 – 1 500 000	1 200 000 – 1 300 000
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 000 000 – 1 100 000	820 000 – 830 000
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	450 000 – 460 000	370 000 – 380 000
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	20 000 – 21 000	16 000 – 17 000
Адміністративні витрати	2130	59 000 – 60 000	64 000 – 65 000
Витрати на збут	2150	240 000 – 250 000	200 000 – 210 000
Інші операційні витрати	2180	67 000 – 68 000	46 000 – 47 000
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	100 000 – 110 000	77 000 – 78 000
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	1 100 – 1 200	240 – 250
Інші доходи	2240	210 000 – 220 000	24 000 – 25 000

Фінансові витрати	2250	9 000 – 9 100	35 000 – 36 000
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	210 000 – 220 000	36 000 – 37 000
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	100 000 – 110 000	29 000 – 30 000
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	100 000 – 110 000	29 000 – 30 000
збиток	2355	0	0
Сукупний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід	2465	100 000 – 110 000	29 000 – 30 000

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	800 000 – 810 000	690 000 – 700 000
Витрати на оплату праці	2505	100 000 – 110 000	84 000 – 85 000
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 000 – 19 000	14 000 – 15 000
Амортизація	2515	27 000 – 28 000	38 000 – 39 000
Інші операційні витрати	2520	280 000 – 290 000	230 000 – 240 000
Разом	2550	1 200 000 – 1 300 000	1 000 000 – 1 100 000

Розрахунок показників прибутковості акцій	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ЧУМАК"

JSC "CHUMAK"

Код ЄДРПОУ 24106105

не перебуває в процесі припинення

Входить у групу

"Дельта Вілмар"

Фінансово-майновий стан за 2019 рік*

Актив

Необоротні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Нематеріальні активи	1000	19 000 – 20 000	26 000 – 27 000
первісна вартість	1001	160 000 – 170 000	51 000 – 52 000
накопичена амортизація	1002	140 000 – 150 000	24 000 – 25 000
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	140 000 – 150 000	490 000 – 500 000
первісна вартість	1011	940 000 – 950 000	620 000 – 630 000
знос	1012	790 000 – 800 000	120 000 – 130 000
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	140 000 – 150 000	20 000 – 21 000
Інші необоротні активи	1090	1 400 – 1 500	0

Усього	1095	300 000 – 310 000	530 000 – 540 000
Оборотні активи	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Запаси	1100	290 000 – 300 000	250 000 – 260 000
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	280 000 – 290 000	300 000 – 310 000
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	19 000 – 20 000	23 000 – 24 000
з бюджетом	1135	14 000 – 15 000	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	160 – 170	3 200 – 3 300
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	8 900 – 9 000	29 000 – 30 000
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	8 100 – 8 200	0
Усього	1195	620 000 – 630 000	610 000 – 620 000

Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Фінансово-майновий стан	1300	930 000 – 940 000	1 100 000 – 1 200 000

Пасив

Власний капітал	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	690 000 – 700 000	710 000 – 720 000
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	48 000 – 49 000	61 000 – 62 000

Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-860 000...-850 000	-480 000...-470 000
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього	1495	-110 000...-100 000	300 000 – 310 000

Довгострокові зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	11 000 – 12 000	13 000 – 14 000
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Усього	1595	11 000 – 12 000	13 000 – 14 000

Поточні зобов'язання і забезпечення	Код	На початок року, тис.грн.	На кінець року, тис.грн.
Короткострокові кредити банків	1600	0	0

Поточна кредиторська заборгованість за:

довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 000 – 1 100	0
товари, роботи, послуги	1615	210 000 – 220 000	190 000 – 200 000
розрахунками з бюджетом	1620	до 10	0
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	160 – 170	1 300 – 1 400
розрахунками з оплати праці	1630	3 300 – 3 400	12 000 – 13 000
Поточні забезпечення	1660	3 900 – 4 000	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	800 000 – 810 000	630 000 – 640 000

Усього	1695	1 000 000 – 1 100 000	840 000 – 850 000
Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Фінансово-майновий стан	1900	930 000 – 940 000	1 100 000 – 1 200 000

Інформація про фінансові результати за 2019 рік*

Фінансові результати	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 600 000 – 1 700 000	1 400 000 – 1 500 000
Чисті зароблені страхові премії	2010	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 100 000 – 1 200 000	1 000 000 – 1 100 000
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0	0
Валовий:			
прибуток	2090	470 000 – 480 000	450 000 – 460 000
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	0	20 000 – 21 000
Адміністративні витрати	2130	78 000 – 79 000	59 000 – 60 000
Витрати на збут	2150	210 000 – 220 000	240 000 – 250 000
Інші операційні витрати	2180	74 000 – 75 000	67 000 – 68 000
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	100 000 – 110 000	100 000 – 110 000
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	5 500 – 5 600	1 100 – 1 200
Інші доходи	2240	53 000 – 54 000	210 000 – 220 000

Фінансові витрати	2250	3 100 – 3 200	9 000 – 9 100
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	0	210 000 – 220 000
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	150 000 – 160 000	100 000 – 110 000
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-34 000...-33 000	0
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	120 000 – 130 000	100 000 – 110 000
збиток	2355	0	0
Сукупний дохід	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід	2465	120 000 – 130 000	100 000 – 110 000

Елементи операційних витрат	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Матеріальні затрати	2500	880 000 – 890 000	800 000 – 810 000
Витрати на оплату праці	2505	130 000 – 140 000	100 000 – 110 000
Відрахування на соціальні заходи	2510	24 000 – 25 000	18 000 – 19 000
Амортизація	2515	69 000 – 70 000	27 000 – 28 000
Інші операційні витрати	2520	240 000 – 250 000	280 000 – 290 000
Разом	2550	1 300 000 – 1 400 000	1 200 000 – 1 300 000

Розрахунок показників прибутковості акцій	Код	За поточний рік, тис.грн.	За попередній рік, тис.грн.
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	-

* Застереження для користувачів!

Аналітична інформація розділу «Фінанси» Системи «YOUCONTROL» (включно з усіма його підрозділами) має виключно рекомендаційний характер. Формування цієї інформації, упорядкування й розташування її складових частин, а також побудова функціональних зв'язків між нею та/або створеними на її основі базами (компіляціями) даних та/або іншою інформацією, є результатом роботи спеціальних програмних засобів.

Аналітична інформація розділу «Фінанси» не замінює наявну офіційну інформацію, не встановлює будь-які факти або обставини, що мають юридичне значення, й не може бути використана як експертні, аудиторські та інші офіційні висновки.

Використання зазначеної інформації будь-якими особами для прийняття управлінських, юридичних, фінансових, організаційних та будь-яких інших рішень, дій або бездіяльності здійснюється ними виключно на власний розсуд і ТОВ «Ю-КОНТРОЛ» за їхні наслідки відповідальності не несе.